Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 64 (314) ◆ Середа, 8 квітня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ДЛЯ АДМІРАЛА КАСАТОНОВА УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ — НЕ УКАЗ?

6 квітня делегацію Верховної Ради України в Сімферополі зустріли Голова Верховної Ради Криму Микола Багров і Голова Ради Міністрів Криму Віталій Курашик. М. Багров назвав обстановку в Криму тривожною і такою, що ускладнюється. Василь Дурдинець, який очолює делегацію українських парламентаріїв і представників республіканського Міністерства оборони, про мету свого візиту сказав: «Ми приїхали послухати людей, дізнатись про їхню реакцію на події, що відбуваються, відповісти на запитання і ще раз пояснити політику України та її Верховної Ради з усіх питань. Те, що тут говорив віце-президент Росії О. Руцькой про Україну та її політику, неприпустиме, але ми утримаємося від висловлювань, якими він користувався».

Об 11 годині за місцевим часом 7 квітня в Севастополі делегація на чолі з В. Дурдинцем зустрілася з командуючим Чорноморським флотом адміралом Ігорем Касатоновим, ознайомила його із заявою Президії Верховної Ради України та Указом Президента України про створення військово-морських сил України і запросила до співробітництва в реалізації цього завдання. Перший заступник міністра оборони України генерал-лейтенант Іван Біжан при цьому зазначив, що розглядати Чорноморський флот частиною стратегічних сил СНД немає ніяких підстав, бо в угоді, досягнутій у Мінську 30 грудня минулого року, говориться, що будь-яка держава СНД сама визначає, які саме військові частини вона передає до складу цих сил.

(Закінчення на 6-й стор).

КРИМінальний десант.
Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ АДМІРАЛА

Військова контррозвідка Служби безпеки України звернула увагу заступника головнокомандуючого ВМФ СНД адмірала флоту Капітанця на неправомірність його дій щодо оцінки прийняття моряками Чорноморського флоту присяги на вірність народу України, перевищення ним своїх повноважень. Не будучи громадянином України, говориться в заяві, ви займаєтесь на її території політичною діяльністю, що недопустимо з міжнародної точки зору.

За повідомленням прес-служби Міністерства оборони України, цю заяву зроблено у зв'язку з телеграмою, надісланою адміралом командуючому Чорноморським флотом, в якій міститься вимога вживати суворих заходів впливу до моряків-чорноморців, які присягають на вірність народу України.

ВАЖКА ДОРОГА ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося 6 квітня, чільне місце зайняло обговорення ситуації, що склалася навколо Чорноморського флоту і подальшої долі Криму. Було засуджено як сам незаконний «візит» віце-президента Росії Руцького в Україну, так і його виступи та заяви. З цього приводу прийнято відповідні документи.

Розглянуто цілий блок питань, пов'язаних з розбудовою Національного банку України, — аж до надання йому дозволу на кредитну емісію.

Прийнято рішення широко відзначити в Україні 75-річчя Української демократичної революції 1917—1918 років.

На засіданні розглянуто ряд інших питань.

З МЕТОЮ подання необхідної допомоги в розміщенні та соціально-побутовому забезпеченні біженців з Республіки Молдова Кабінет Міністрів рекомендував виконкомам обласних Рад народних депутатів тих областей, до яких вони прибувають, створити при необхідності робочі групи для оперативного вирішення питань, пов'язаних з вимушеним переміщенням цих громадян, зокрема наданням фінансової допомоги за рахунок коштів місцевих бюджетів, розміщенням, забезпеченням медичним, торговельним та побутовим обслуговуванням. Для надання такої допомоги біженцям та здійснення заходів по зміцненню Державного кордону уряд виділив Одеському облвиконкому 10 млн. крб.

ПОСЕРЕДНИКИ ЗІ ЗБРОЄЮ

Комісія Верховної Ради України з питань правопорядку і боротьби зі злочинністю повідомляє, що ситуація у прикордонних з Республікою Молдова областях істотно не змінилася.

Біля міст Бендери і Дубоссари тривали збройні сутички. У районах найбільшої напруженості з боку як Молдови, так і Придністров'я зосереджено багато установок «Град». У місті Рибниця виготовляли міномети і бронювалися вантажівки.

За інформацією, яка надійшла з Кишинева, війська 14-ї армії можуть втрутитися у конфлікт і відверто перейти на бік придністровців. Військовослужбовці частини, яка дислокується у Бендерах, звернулися до Президентів Молдови, України та Росії з ультиматумом про те, що в разі продовження конфлікту вони виступлять як посередники.

За минулі три доби в зоні особливого режиму органи внутрішніх справ виявили 102 правопорушення. Кількість біженців не збільшилася.

ДОПОМОГА З ТАЙВАНЮ

За повідомленням ІТАР—ТАРС, першу партію гуманітарної допомоги — 60 тонн медикаментів — відправлено літаком тайванської авіакомпанії з Тайбея до Києва. Угода про надання Україні 12 мільйонів доларів для купівлі ліків і медичного обладнання була підписана під час візиту в січні до Києва заступника міністра закордонних справ Тайваню.

Цей крок, вважає тайбейська адміністрація, сприятиме розвитку прямих двосторонніх зв'язків. З цією метою, зокрема, досягнуто принципової домовленості про відкриття у Києві й Тайбеї представництв. Їхні функції й офіційна назва ще не визначені.

За ОСТАННІ п'ять років у Спілці художників України відбулися істотні зміни. З могутнього стража соцреалізму вона поступово перетворюється на справжнє творче об'єднання митців. Відтак учора в Києві розпочав роботу І з'їзд Спілки художників України.

На порядок денний винесено кілька питань, зокрема прийняття нової редакції статуту Спілки.

Виступаючи із звітною доповіддю, Володимир Чепелик, голова Спілки художників України, наголосив, що чи не найважливішим завданням для організації є дійове сприяння духовному відродженню незалежної держави, підтримка молодих митців і повернення несправедливо замовчуваних імен.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО НЕВІДКЛАДНІ ЗАХОДИ ПО БУДІВНИЦТВУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

На виконання Закону України «Про Збройні Сили України» та постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 року «Про військові формування в Україні», а також у зв'язку з втручанням керівництва Російської Федерації і Головного Командування Об'єднаними Збройними Силами Держав Співдружності у внутрішні справи України і загостренням внаслідок цього соціально-політичної обстановки у військах, розташованих на території України і не включених до складу Збройних Сил України, відсутністю належного управління військами **постановляю:**

1. Підпорядкувати Міністерству оборони України всі військові формування, дислоковані на території України і не зазначені в статті 1 Указу Президента України від 12 грудня 1991 року «Про Збройні Сили України».

Стратегічні ядерні сили, дисльовані на території України на період до їх повного розукомплектування, передати в оперативне підпорядкування Командуючому Стратегічними Силами Держав Співдружності для забезпечення єдиного контролю над ядерною зброєю, порядок здійснення якого регулюється спеціальною угодою.

2. Сформувати Військово-Морські Сили України на базі сил Чорноморського флоту, дислокованих на території України.

Міністерству оборони України приступити до формування органів управління Військово-Морськими Силами України, погодивши з Головнокомандуючим Об'єднаними Збройними Силами Держав Співдружності перелік кораблів і частин Чорноморського флоту, які тимчасово передаються в оперативне підпорядкування командуванню Стратегічними Силами Держав Співдружності.

3. Міністру оборони України організувати безпосереднє (для Стратегічних Сил — адміністративне) управління всіма військами, дислокованими на території України, забезпечити їх постійну бойову готовність і додержання військової дисципліни.

4. Указ довести до військових частин, установ та оголосити усьому особовому складу.

5. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
5 квітня 1992 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО КОМПЕНСАЦІЮ ГРОШОВИХ ВТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ТОВАРОВИРОБНИКАМ І БАНКАМ

З метою компенсації втрат сільськогосподарським товаровиробникам і банкам у зв'язку з лібералізацією цін та створення фінансових умов для нормалізації виробничих процесів і забезпечення своєчасних розрахунків між суб'єктами господарської діяльності **постановляю:**

1. Провести компенсацію втрат колективних сільськогосподарських підприємств (включаючи риболовецькі), радгоспів, міжгосподарських та інших сільськогосподарських підприємств і організацій, орендарів, селянських (фермерських) господарств шляхом збільшення їх виручки за продану в 1991 році державі сільськогосподарську продукцію (крім зерна і насіння соняшнику, реалізованих за валюту) у 2,2 раза, або на суму 59,2 млрд. карбованців, без права використання цих коштів на збільшення фонду споживання.

2. Списати з колективних сільськогосподарських підприємств (включаючи риболовецькі), радгоспів, міжгосподарських та інших сільськогосподарських підприємств і організацій, орендарів, селянських (фермерських) господарств заборгованість по довгострокових кредитах банків і фінансово-розрахункових центрів агропромислових формувань, одержаних до 1 вересня 1990 року, що підлягає погашенню в 1992 році, у сумі 0,4 млрд. карбованців.

Кабінету Міністрів України визначити суми списання вказаної заборгованості для Республіки Крим та кожної з областей.

3. Встановити, що з колективних сільськогосподарських підприємств (включаючи риболовецькі), радгоспів, міжгосподарських та інших сільськогосподарських підприємств, які змінюють форми власності та господарювання (включаючи і реформовані раніше), списується сума заборгованості по довгострокових кредитах банків, одержаних до 1 січня 1992 року незалежно від строків їх погашення, з використанням для цієї мети в 1992 році 1,4 млрд. карбованців.

4. Відшкодувати в 1992 році колективним сільськогосподарським підприємствам (включаючи риболовецькі), радгоспам, міжгосподарським та іншим сільськогосподарським підприємствам зроблені ними витрати в сумі 1,0 млрд. карбованців на будівництво об'єктів соціально-культурного та побутового призначення, водопостачання, шляхів та газифікацію в сільській місцевості, розпочаті до 1 січня 1991 року.

Відшкодування зазначених витрат проводити тим сільськогосподарським товаровиробникам, які прийняли і виконали державне замовлення на продаж зерна в державні ресурси у повному обсязі, а також тим, що не виконали його через стихійне лихо або з інших об'єктивних причин.

5. Провести компенсацію втрат від знецінення грошової частини коштів статутних фондів банків станом на 1 січня 1992 року в двократному розмірі, або на суму 5,0 млрд. карбованців.

Зарахувати всю суму коштів, одержаних від проведення компенсації, на окремий безпроцентний депозитний рахунок без права їх використання акціонерами та пайовиками протягом п'яти років.

Міністерству фінансів України за участю Національного банку України визначити механізм відтворення вказаних фондів.

6. Зазначені у статтях 1—5 цього Указу витрати віднести на внутрішній борг України.

7. Кабінету Міністрів України за участю Національного банку України в десятиденний строк визначити порядок виконання статей 1—6 цього Указу.

8. Рекомендувати Національному банку України переглянути розміри економічних нормативів, встановлених для комерційних банків України.

9. Поширити на комерційні банки України дію Указу Президента України від 6 березня 1992 року «Про компенсацію населенню України втрат від знецінення заощаджень у зв'язку з лібералізацією цін».

10. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
3 квітня 1992 року

ПРО РОБОТУ РАД У НОВИХ УМОВАХ

Учора під головуванням Івана Плюща відбулася нарада голів Верховної Ради Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів. У процесі роботи було розглянуто питання розмежування компетенції представницької й виконавчої влади та завдання Рад народних депутатів у сучасних умовах. У роботі наради взяли також участь керівники міністерств і служб Кабінету Міністрів та Верховної Ради України.

Після вступного слова Голови Верховної Ради України Івана Плюща з доповідями перед учасниками наради виступили голови комісій Верховної Ради України з питань діяльності Рад народних депутатів, розвитку місцевого самоврядування Михайло Гришко та з питань законодавства і законності — Олександр Коцюба.

В обговоренні взяли участь голови Тернопільської, Херсонської, Київської обласних Рад Богдан Бойко, Михайло Кушнеренко і Василь Сінько, перший заступник міністра фінансів України Віктор Тентюк, заступник голови Хмельницької обласної Ради Петро Мажаров та заступник голови Севастопольської міської Ради народних депутатів Микола Глушко.

Віце-прем'єр-міністр України, міністр економіки України Володимир Лановий відповів на запитання, що цікавили голів обласних Рад.

У заключному слові Голова Верховної Ради України Іван Плющ не лише детально зупинився на проблемах у роботі Рад регіонального рівня, що виникли внаслідок введення посад представника Президента, а й розповів про своє бачення шляхів розмежування компетенції Рад і виконавчої влади, піддав критиці окремих керівників Рад, які все ще не можуть змиритися з цим розмежуванням.

Оскільки подібних нарад раніше не проводилося, визнано за доцільне в майбутньому зробити такі зустрічі регулярними. Наступна, очевидно, відбудеться за участю Президента України Леоніда Кравчука. А учасникам наради запропоновано відповідно підготуватися до неї.

(Розширений звіт з наради буде опубліковано в одному з наступних номерів «Голосу України».)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Актуально

А спокій депутатам лише сниться

Як і передбачалося, бурхливо минув перший день роботи З'їзду народних депутатів Російської Федерації. Прихильникам Бориса Єльцина ледве вдалося відвернути спробу опозиції провести вотум недовіри Президентові. Проте критикам російської економічної політики усе ж таки вдалося домогтися прийняття постанови, яка зобов'язує Президента відзвітувати про роботу уряду. Щодо самого Єльцина, то під час свого першого виступу на з'їзді він наголосив: реформаторська політика вже приносить плоди. Тому будь-яке обмеження його виконавчої влади або відхилення від визначеного курсу загрожуватимуть успіхові реформ.

Другий день з'їзду розпочався виступом Єльцина, як глави Кабінету міністрів про хід економічних реформ.

Де Руцькой — там конфлікт

Підписанням угоди про припинення вогню в Придністров'ї закінчилася у вівторок зустріч міністрів закордонних справ Молдови, Росії, Румунії й України. Документом передбачено, що спочатку повинне набрати чинності перемир'я, слідом за яким почнеться розведення сторін, що конфліктують. Керівники зовнішньополітичних відомств Росії, Румунії та України також зобов'язалися уникати дій, що можуть розглядатись як безпосереднє втручання у конфлікт, а також не пропускати на молдовську територію будь-які збройні формування. Того ж дня між Молдовою і Росією підписано протокол про встановлення дипломатичних відносин.

Тим часом, за нашою інформацією, візит до республіки віце-президента Руцького і його виступ на З'їзді російських депутатів загострив і без того напружену обстановку в Молдові. У багатьох її містах відбуваються мітинги протесту. Президент Снєгур під час зустрічі зі згаданими міністрами закордонних справ підкреслив, що збройний конфлікт має політичний характер. І якщо 14-та армія, що перебуває під юрисдикцією Росії, втрутиться в нього, то вона вважатиметься окупаційною.

Крім цього, Президенту та З'їзду народних депутатів Росії, головам держав і парламентів СНД надіслано урядову телеграму. В ній непродумані пропозиції Руцького кваліфікуються як грубе втручання в справи суверенної країни.

Усі на вибори!

Остаточне рішення про участь у президентських виборах прийнято на сесії Верховного меджлісу Народного фронту Азербайджану. Природно, кандидатом буде його голова Абульфаз Ельчибек. Стало відомо також, що виконуючий обов'язки президента Якуб Мамедов призначив екс-прем'єр-міністра Гасанова постійним представником Азербайджану в ООН. Оглядачі вважають, що таким чином Мамедов «вибив» з передвиборної боротьби одного з небезпечних конкурентів.

(За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств).

Україна — Німеччина: співробітництво буде поглиблюватися

На запрошення Міжнародного Бертельсманівського форуму 3—4 квітня цього року Президент України Л. М. Кравчук відвідав Федеративну Республіку Німеччина.

У перший день перебування на німецькій землі відбулися його зустрічі з Федеральним Канцлером ФРН Г. Колем та міністром закордонних справ ФРН Г.-Д. Геншером.

Під час зустрічей, які проходили у дружній, невимушеній атмосфері, підкреслювалися наміри обох сторін щодо подальшого плідного розвитку українсько-німецьких відносин, що матиме стабілізуючий вплив на загальну ситуацію в Європі.

Було розглянуто широке коло питань, стосовних загальнополітичної ситуації в Україні, її позиції щодо невідкладних проблем СНД і його майбутнього, перспектив стабілізації становища в конфліктних регіонах, в тому числі в Придністров'ї. В ході розмови велике значення надавалося відносинам України з Росією.

Л. М. Кравчук наголосив на незмінності намірів України стати без'ядерною, нейтральною державою, яка сумлінно виконуватиме свої міжнародні зобов'язання, послідовно йтиме шляхом політики миру і демократії.

Проте, наголосив Президент, Україна ніколи не потерпить будь-яких спроб диктату чи нав'язування чужої волі, з якого боку вони не виходили б.

Г. Коль із задоволенням сприйняв інформацію Л. М. Кравчука про успішну реалізацію спільних намірів щодо переселення німців у південні регіони України.

У ході розмови з Г.-Д. Геншером обидві сторони особливо наголошували на доконечній потребі суворо дотримувати загальноприйняті принципи недоторканності європейських кордонів і відмови від будь-яких територіальних претензій. Особливо це стосується відносин республік колишнього СРСР.

Центральною подією форуму став виступ Президента України Л. М. Кравчука на його першому засіданні 4 квітня. У ньому він, зокрема, наголосив, що майбутнє Європи значною мірою залежить від тих процесів, які відбуваються у державах колишнього СРСР. Ці процеси складні й неоднозначні. І зрозуміти їх, особливо з позицій західного способу життя й мислення, не просто.

І дійсно, майбутнє Європи в інтеграції, а в нас посилюються дезинтеграційні процеси, у деяких регіонах йдуть міжнаціональні війни. І це після такої сильно інтегрованої системи, якою уявлявся СРСР в очах Заходу. Прості люди, бізнесмени й навіть політики просто спантеличені. Часто-густо приводи й відповіді шукають у вчинках політичних лідерів, в їхній незгідливості, амбіціях, націоналізмі тощо, небажанні рахуватися з політичними реаліями.

Але про наші реалії судять, виходячи зі своїх власних, зі свого досвіду. Наше минуле й наше сьогодення не вкладається в ці уявлення.

Народи колишнього Союзу РСР зруйнували імперію й не бажають її відродження, реанімації в будь-якій формі. Вона дала їм гіркий досвід.

Вони хочуть побудувати таке суспільство, створити таку державність, яка б визначалася їхньою власною волею.

Треба враховувати, що багато народів століттями не мали своєї повноцінної державності. Це стосується й України.

Розбудова власної держави — це сьогодні головне, визначальне в рухах народів, у політиці, розстановці й поляризації сил.

Прагнення народів до інтеграції велике, але на нових загальновизнаних принципах **міждержавного** спілкування. Лідери цих держав, виражаючи внутрішнє прагнення народів, запропонували створити Співдружність незалежних держав. Про цей **феномен** багато розмірковують, сперечаються, висловлюють різні припущення, будують різні прогнози. Дозвольте запропонувати вашій увазі деякі свої думки з цього приводу.

Перше: для народів психологічно непридатне створення одразу ж на базі тих самих республік, які вийшли з Союзу, нового державного інтегрованого об'єднання, сильної СНД.

Об'єднання можливе на базі нової якості — незалежних держав. Але їх треба створити, а вже потім ставити питання про інтеграцію. Інтеграцію кого: народів, які не мають державності? Чи об'єднаних у держави народів. **У цьому суть проблеми.**

Ось чому уявляється неправильним існуюче серед багатьох людей на Заході й Сході **уявлення про Співдружність як нову державу.** Таке сприйняття СНД визначається, як на мене, певною консервативністю мислення, яке не бажає легко розставатися з образами й стереотипами, що встановилися. Адже 70 з лишком років мали справу з СРСР. Яким він був — відомо, але до нього звикли. Тим більш, останніми роками він зробив немало доброго для Європи, звільнив демократію. Через те декому хотілося б, щоб й СНД була Союзом.

В цьому зв'язку **необхідно підкреслити, що СНД не є ані державою, ані наддержавним утворенням. Вона не є суб'єктом міжнародного права й міжнародних відносин.**

СНД — це форма співробітництва незалежних держав, які самостійно відповідають за свій внутрішній розвиток і відносини з іншими країнами. Саме такий підхід до СНД й було закріплено в основоположних документах про його створення, зокрема в Алма-Атинській декларації.

СНД створювалася у Біловезькій Пущі й Алма-Аті з метою виконання двох кардинальних завдань:

1) для здійснення цивілізованого «розлучення» держав, які входили до складу колишнього СРСР;

2) для будівництва **нових відносин** між республіками колишнього Союзу; **відносин, в основі яких мають лежати загальновизнані принципи міжнародного права, відносин, які виключали б існування «старших» і «молодших», диктат одних й підкорення інших.**

Як розв'язуються ці два завдання сьогодні? Незадовільно.

Перше вирішується погано через небажання. (Скажімо, поділ власності).

Друге — через об'єктивні причини. Кожна держава зайнята власними проблемами, провадить перетворення життя у критичній ситуації, за умов боротьби за виживання.

Багато хто вбачає порятунок у Росії. Чи може сьогодні Росія допомогти іншим, коли сама потребує допомоги? Вона провадить політику, захищаючи власні інтереси. І це її право. Але таке саме право мають й інші народи.

Про майбутнє СНД.

Перший висновок з 4-місячного існування СНД: всі учасники виявили **значну волю до співробітництва, прагнення до пошуку рішень, що їх влаштовують.** За цей короткий проміжок часу було прийнято близько 70 великих і малих угод і домовленостей з самого широкого кола питань.

Значне просування було зроблено в галузі напрацювання нормативної бази врегулювання питань, пов'язаних **з будівництвом як власних збройних сил держав Співдружності,** так і об'єднаних сил тих країн, котрі цього бажають.

Зроблено важливі правові напрацювання з питань, пов'язаних **з виведенням з території України, Білорусі й Казахстану** і знищенням ядерної зброї. Були досягнуті домовленості про створення механізму контролю за цим важливим процесом.

Певне просування зроблено в напрямі пошуку механізмів введення в дію **договорів про скорочення стратегічних наступальних озброєнь і звичайних озброєнь у Європі.**

У рамках СНД погоджено механізм, що зможе сприяти примиренню сторін, **конфлікту в Нагірному Карабасі й пошукові виходу із ситуації, яка склалася в Придністров'ї Республіки Молдова.**

Значні зусилля учасників СНД спрямовувалися на урегулювання **питань економічного співробітництва.** У цій галузі укладено багато угод як багатостороннього, так і двостороннього характеру, виконання яких могло б сприяти виходу з економічної кризи. **Вдалося розв'язати питання про виплату зовнішнього боргу колишнього СРСР.**

Разом з тим не можна не бачити того факту, що переважна більшість цих угод і домовленостей поки що залишаються лише на папері, вони досі не працюють або через відсутність належної **волі їх виконувати** або через прагнення здійснювати домовленості тими методами і засобами, що були характерні для **імперських структур союзного минулого.**

У цьому зв'язку хотів би зупинитися на деяких моментах наших взаємовідносин, **по яких Україна виступає зі своєю власною позицією.** До речі, через нестачу інформації або з причини просто дезинформації цю позицію часто **спотворюють,** що не дає можливості її правильного і об'єктивного розуміння з боку світового співтовариства. Тому хотілося б внести деяку ясність у ці проблеми.

Наш **підхід** до СНД визначається **довгостроковими цілями і принципами будівництва незалежної Української держави.**

Ми виходимо з того, що успішне створення української державності **можливе лише за умов стабільності і на міцній правовій основі, що забезпечують повагу міжнародних норм і стандартів у галузі прав людини, в тому числі прав національних меншин.**

Саме такий підхід дозволив уникнути конфронтації на національному та етнічному грунті **в державі, в якій живуть люди більш як ста національностей.**

Розв'язання завдань утвердження і розвитку нашої державності нерозривно пов'язане і значною мірою залежить **від успішного розв'язання економічних проблем.** Ми чітко визначили напрямок руху до ринку, погодили свою національну економічну політику. У її основі — глибокі економічні реформи на базі власних фінансово-кредитних інститутів і власної валюти.

Це — роздержавлення приватизація, радикальні зміни галузевої структури економіки, поступова лібералізація цін, узгоджена із заходами щодо соціального захисту населення, розвиток підприємництва і створення умов для активізації торгівлі між державами.

При цьому на перший план висуваються **інтереси народу України,** але, звичайно, **не на шкоду інтересам і інших народів, в тому числі і Співдружності.**

Ми розглядаємо СНД **як механізм погодження і збалансування інтересів його членів.** Вважаємо, що такий інструмент є необхідним **на даному етапі для розв'язання всіх невідкладних питань, в тому числі і спірних, цивілізованим і гідним шляхом — шляхом переговорів і розумних компромісів.**

У своїх відносинах з державами — суб'єктами колишнього СРСР Україна повністю дотримується закріпленого в Хельсінкському Заключному акті й інших документах НБСЄ принципу **територіальної цілісності й непорушності її кордонів.**

Ми не маємо територіальних претензій до наших сусідів і не приймаємо їх на власну адресу.

Ми виходимо також з того, що співробітництво в рамках СНД повинне вести до зміцнення стабільності в цьому величезному регіоні, що **у свою чергу стала б значним чинником зміцнення миру й безпеки в усьому світі.**

Цілком зрозуміло, що особливий інтерес викликають **питання військового будівництва.** Ми вважаємо, що Україна, як будь-яка держава, має **невід'ємне право на безпеку, на власні збройні сили, призначення для захисту незалежності, територіальної цілісності й непорушності кордонів, прав і свобод громадян.**

Наша військова доктрина — винятково оборонна. Вона виходить з доконечної потреби мати **мінімально необхідні для оборони армію і військово-морський флот.** Їх створення супроводжуватиметься значним скороченням збройних сил і озброєнь, дислокованих в Україні, **які підлягають дії Договору про звичайні збройні сили в Європі.**

Україна взяла курс **на статус неядерної, позаблокової держави, з території якої ядерну зброю буде вивезено і знищено при надійному механізмі контролю.**

Україна готова неухильно дотримуватися зобов'язань, що випливають з Договору між СРСР і США про обмеження і скорочення стратегічних наступальних озброєнь.

Наше припинення вивезення до Росії боєголовок тактичної ядерної зброї спричинене необхідністю встановити дійовий контроль над процесом її знищення і має тимчасовий характер.

Хочу звернутися з проханням спробувати зрозуміти процеси, що відбуваються у нас, слухати не лише одну державу і одне тлумачення.

Бачити в усіх нас рівних, рівноправних партнерів.

Щодо проблем правонаступництва щодо усього державного майна колишнього Союзу РСР, то тут ми виходимо з того факту, що людство **вже сформулювало норми цивілізованого «поділу майна» при «розлученні»** держав. Ці орієнтири закріплено у двох відповідних Віденських документах.

На завершення хочу наголосити: Україна вважає, що Співдружність ще може розв'язати деякі проблеми, які становлять взаємний інтерес. Але якщо не буде змінено підхід до виконання досягнутих домовленостей, якщо імперські амбіції й далі домінуватимуть на просторах СНД, тоді буде остаточно втрачено внутрішній зміст його створення і подальшого існування.

Виступ Президента України Л. М. Кравчука викликав винятковий зацікавленість і жваво оговорювався. Слід відмітити, що Міжнародний Бертельсманівський форум завжди збирав провідних політиків та економістів Європи. Цього разу в ньому брали участь такі відомі діячі, як Гельмут Коль — Федеральний Канцлер ФРН, Карл Більдт — Прем'єр-міністр Королівства Швеція, Філіпе Гонсалес — Прем'єр-міністр Королівства Іспанія, Жак Делор — Президент Комісії європейських співтовариств, Брент Скукрофт — радник Президента США з національної безпеки, Джанні де Мікеліс — міністр закордонних справ Італійської Республіки, доктор Генрі Кіссінджер — колишній державний секретар США, сер Джеффрі Хау — колишній міністр закордонних справ Великобританії та багато інших.

У ході розмов, що відбулися, була висловлена щира зацікавленість у подальшому плідному розвитку відносин з Україною, активізації процесу її входження в європейське та світове співтовариство.

Це були два дні напруженої, плідної роботи, які залишать свій слід для мирного майбутнього людей. І, думається, дуже символічним є той факт, що на борту президентського літака з гордою назвою «Україна» до Києва прилетіли після тривалого лікування в ФРН мати з сином — Ніна Петрівна Еберт та Сергій з далекого казахстанського міста Кургана, десь волею долі поєднали свої долі німець та росіянка.

Щасти вам, друзі.

Кор. Укрінформу.

Телеграфним рядком з Кіровограда

БУДУТЬ СВОЇ МЕНЕДЖЕРИ

Першу в області школу майбутніх підприємців відкрито в колишньому будинку юного техніка селища Побузького Голованівського району. Тут старшокласники набуватимуть знань з основ маркетингу і комп'ютерного програмування, економіки та менеджменту, ділової етики, психології.

ЗАТЕЛЕФОНУВАВ КОБЗАРЮ ВИННИЧЕНКО

Такий дзвінок справді пролунав днями в Кіровоградській організації Спілки письменників України, де відповідальним секретарем — Володимир Кобзар. А турбував його Володимир Винниченко з Санкт-Петербурга, однофамілець видатного письменника. Оскільки він скульптор, то його зацікавила інформація про збирання коштів у фонд пам'ятника його всесвітньовідомому тезкові. Тож і запропонував свої послуги.

ЗАМІСТЬ КОХАННЯ — МАГНІТОФОН

Кіровоградець Сергій Д. під добрячою «мухою» вирішив відвідати свою кохану. Коли ж дізнався, що її нема вдома, заліз через балкон у квартиру і поцупив стереомагнітофон, акустичну систему, касети. Навіть шампунем та милом не погребував.

А тепер сидить на лаві підсудних.

Микола ВОЛОК.

ОФІЦІЙНА ХРОНІКА

Указом Президента України Пісковий Іван Миколайович призначений Надзвичайним і Повноважним Послом України у Федеративній Республіці Німеччина.

І. М. Пісковий, 1941 р. народження, українець, освіта вища — закінчив Московський державний інститут міжнародних відносин. З 1968 року на дипломатичній роботі. Працював в апараті МЗС СРСР та в радянських посольствах в Австрії і Німеччині.

Одружений, має двох дітей.

* * *

Сесія Львівської обласної Ради народних депутатів задовольнила прохання В. Чорновола про звільнення його від обов'язків голови обласної Ради на основі заяви і у зв'язку з переходом на постійну депутатську роботу у Верховну Раду України. З п'яти кандидатур на цю посаду переконливу перемогу здобув М. Горинь, який до цього працював заступником голови Львівської обласної Ради народних депутатів.

Знайомтесь: Представник Президента

«Далі — життя. Гадаю — краще»

— **Чи будуть у політичному лексиконі донецького «намісника» Смирнова команди «Смирно!»? На які сили хочете спиратися? Адже не секрет, що вас послідовно підтримують соцпартія та ПДВУ. Це перші до вас запитання, Юрію Костянтиновичу.**

— Я завжди за колегіальність. І нині, наділений величезною владою, не збираюся кричати з-за столу: «Згинь, чоловіче!» Будь-яка політична партія, організація, що працюватиме заради добробуту донечан, може розраховувати на мою підтримку.

— **Які питання вважаєте для себе першочерговими?**

— Нічого не вирішимо, поки не підіпремо, як ото у батьківському саду — стару, але ще родючу гілку — нашу економіку. Багато підприємств повалено «набік», багато колгоспів-радгоспів дихають на ладан. Ми вже перевернули платівку, а нової голки на нову звукову доріжку так і не поставили. Чи варто говорити нині банкрутам, і не тільки їм, про якусь держдотацію? Господарства-мільйонери виживуть, а поруч повинні жити фермери. Моє кредо: робити ставку на підприємців та селян, лиш вони реанімують економіку.

— **Донбас — і вільна економічна зона. Перспективи вашого співробітництва у цьому плані з «Демократичним відродженням Донбасу»?**

— Вільна економічна зона для Донбасу — архіактуально! Ця ініціатива йшла від облради. Два тижні тому, маючи відповідні документи, я зустрічався з І. Плющем. Певен, він схиляється до нашої ініціативи. Моє ставлення до «Відродження Донбасу»? Зразу скажу, що оце «відродження» мене трохи шокує. Де відправна точка? Відроджувати Донбас часів Союзу — це трагічно-смішно. Однак концепцію ДВД повністю сприймаю. Там три основні пункти: вільна економічна зона, прийняття правових норм, що сприяли б ринковій економіці, та територіально-земельний (федеральний) устрій. Корені останньої ідеї належать не нам, а львів'янам. І я її підтримую — кожен регіон України має специфіку, яку слід враховувати при державотворенні. Але це непросте питання слід вирішувати тільки конституційним шляхом. А не так: «Дайош Донецько-Криворізьку республіку!» Вбийте мене — не розумію...

— **Які конкретні заходи маєте вжити для поліпшення життя найбідніших?**

— Питання злободенне. На черговій сесії облради воно розглядатиметься. Всі економічні розрахунки вже віддав депутатам. Гадаю, сесія затвердить мої пропозиції. Хоча сьогодні дефіцит бюджету — 33 мільярди, страшна цифра,— ми робитимемо все, аби найбідніші прошарки населення мали реальну підтримку.

— **Ви, як і Президент, із колишніх керівників-компартійців...**

— Ніколи й ні від кого не приховую, що довго був на партроботі. Але ніколи не чув про себе: те-то робив для себе, тим-то порушив закон. Це мене завжди заспокоювало. Жив і робив усе для людей. І нехай це не сприймається як патетика й прямолінійність колишнього парткерівника. Чи набув на партроботі потрібного сьогодні досвіду? Так. Працюючи в обкомі, керуючи легкою і харчовою промисловістю, добре пізнав регіон, познайомився з усіма виробництвами, їхніми керівниками, специфікою, можливостями. І це сьогодні мені «плюс». Не зі студентської лави потрапив до обкому партії, став там «другою людиною». Був на заводі простим робітником, доріс до керівника підприємства. Все це — самотужки. У мене, коли хочете знати, жодного родича нема на Донбасі. Я росіянин, вижив тут, піднявся на ноги. Ось дехто ділить: росіяни, українці. Боронь, Боже! Певен, у нашій області національної проблеми не існує. Дехто каже: росіян тут притісняють. Скажу грубо й прямо: то фігня! А щодо теперішньої посади: казала колись мені мати — ким би ти, сину, не був, будь завжди людиною. Оцим і керуюсь.

— **Ви сказали: платівку перевернуто. Що далі?**

— Далі — життя. Гадаю, що краще...

Вів бесіду Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

Зверніть увагу

У БІЗНЕСІ — «АФГАНЦІ»

Так швидко минулося — високі слова про героїзм, інтернаціональний обов'язок, неоплатний борг. Залишилися тільки бойові нагороди та нестихаючий біль і ран, і спогадів. То ще при міцному здоров'ї можна триматися, а коли інвалід, то хоч під церкву жебракувати йди.

Та не такий характер у «афганців», щоб здаватися у полон злидням. Вирішили самі собі дати раду. Створили в Києві міську асоціацію інвалідів війни в Афганістані «Воінтер», яка мала на меті не лише допомагати немічним, вдовам і дітям-сиротам, а й самим заробляти гроші.

Безумовно, стати на ноги допомогли добрі люди, особливо ж київський «Перкомбанк». Опікується «афганцями» його керуючий Сергій Білий — переказав як допомогу 80 тисяч карбованців, надав кредити з низьким процентом. Так завелася в асоціації «копійка», і немала.

Але зараз живе «Воінтер» не на спонсорські гроші. Сам заробляє. Асоціація встановила зв'язки з торгово-кредитним товариством у Санкт-Петербурзі, створила брокерські контори в системі Російської комп'ютерної біржі, що дає їй право виходу на 86 бірж СНД.

Президент асоціації Володимир Гайнуллін розповів, що «Воінтер» створює комп'ютерну інформаційну систему в межах України, розробляє проекти малих підприємств, на яких би працювали інваліди-афганці. Планують «афганці» і створення разом з колгоспами спільних підприємств по переробці сільськогосподарських продуктів.

— Ми відчули, — додає комерційний директор асоціації Альберт Ситник, — що здатні й самі заробляти, і іншим допомагати.

Так, їм нелегко переборювати чиновницькі бар'єри, а ще важче освоювати нову справу. Але ж характеру хлопцям не позичати.

Юхим БЕРЕЗОВСЬКИЙ.

Ситуація

РЕЄСТР ТОДІ СПРАВЖНІЙ, КОЛИ ЗАРЕЄСТРОВАНИЙ

Коли від Реєстру СРСР відпало чотири останніх літери, виникло питання про статус морського Реєстру в Україні. З'явилося три варіанти вирішення цієї проблеми.

За першим, назву його одеським, за місцем утворення, передбачається сформувати національне класифікаційне товариство під егідою Укрморфлоту. Автор цього варіанту — нинішній президент Державної морської адміністрації В. Пилипенко. Він прагне створити «кишенькову» інспекцію.

Другий варіант можна вважати прибалтійським. Саме там реалізовано задум керівництва колишнього Реєстру СРСР створити іноземні представництва морського Реєстру Росії на базі існуючих інспекцій Реєстру СРСР. Тож нашу проблему прагне вирішувати керівна ланка колишнього Реєстру СРСР. При цьому навіть не спитали трудові колективи українських інспекцій, чи згодні вони на це. Проігноровано і той факт, що ще в грудні 1991 року наші інспекції зареєстровано в Держкоммайна як українські підприємства.

За третім, київським варіантом, пропонується створити Бюро морського реєстру в Україні як позавідомчу організацію, підпорядковану віце-прем'єру Кабінету Міністрів. Бюро повинно стати правонаступником колишнього Реєстру СРСР з питань класифікації суден та членства в Міжнародній асоціації класифікаційних товариств (МАКО). Саме в такий спосіб Бюро збереже міжнародне визнання, можливість для українського торговельного флоту плавати в усіх морях та океанах. Ми не повинні поступатися тим, що по праву нам належить. Це шлях найближчий до створення національного класифікаційного товариства.

Віктор РЕТЬМАН,
керівник Київської дільниці Миколаївської інспекції Реєстру.

НЕ СТАНЕ ПІДПРИЄМЦІВ, ТО КОМУ БУДЕ КРАЩЕ?

«Оголосити Україну зоною, несприятливою для підприємницької діяльності», — так вирішили збори підприємців, представників колективів і профспілкових організацій недержавної сфери виробництва Києва і області. В ситуації, що склалася, наголошують підприємці, немає іншого виходу, крім проведення незалежної юридичної експертизи щодо правомочності прийняття Закону «Про оподаткування доходів підприємств і організацій». В разі підтвердження неправомірності буде подано до суду.

Ще — на знак протесту проти дій і рішень уряду (адже продекларована Кабінетом Міністрів В. Фокіна спрямованість на докорінну економічну реформу не збігається передусім з його податковою політикою) — бізнесмени вирішили провести пікетування Кабінету Міністрів. Якщо не відбудеться негайних змін у методах роботи уряду, процес розорення підприємців триватиме набиратиме сили, вимивання капіталу до інших держав «карбованцевої зони» і до сфери тіньової економіки набуватиме дедалі загрозливіших розмірів.

Отже, разом зі згортанням виробництва під надсильним податковим тягарем відбувається й порушення невід'ємного права людини — права на господарську діяльність. Як наслідок — під загрозою право на працю і свободу споживання.

Та уряд, як наголошують учасники й досі альтернативного сектора економіки, не обмежується тією шкодою, якої вже завдано. Нині в Кабінеті Міністрів опрацьовують пропозицію про підвищення ставки податку на доход підприємств з 18 до 28 відсотків, що взагалі унеможливить будь-яку господарську діяльність в Україні. Тож київські підприємці звертаються до всіх ділових людей, трудових колективів, громадських об'єднань із закликом приєднатися до їхньої заяви.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

едставник Президента

— життя. о — краще»

стару, — на- підпри- к», ба- в ди- вже ле- а нової у доріж- і. Чи банкру- , про Госпо- вижи- жити робити в та се- нимують

ьна еко- спективи тва у кратич- нбасу»?

чна зо- архіак- ва йшла жні то- ії доку- І. Плю- ляється . Моє одження жу, що не тро- вна точ- нбас ча-

сів Союзу — це трагічно-смішно. Однак концепцію ДВД повністю сприймаю. Там три основні пункти: вільна економічна зона, прийняття правових норм, що сприяли б ринковій економіці, та територіально-земельний (федеральний) устрій. Корені останньої ідеї належать не нам, а львів'янам. І я її підтримую — кожен регіон України має специфіку, яку слід враховувати при державотворенні. Але це непросте питання слід вирішувати тільки конституційним шляхом. А не так: «Дайош Донецько-Криворізьку республіку!» Вбийте мене — не розумію...

— Які конкретні заходи маєте вжити для поліпшення життя найбідніших?

— Питання злободенне. На черговій сесії облради воно розглядатиметься. Всі економічні розрахунки вже віддав депутатам. Гадаю, сесія затвердить мої пропозиції. Хоча сьогодні дефіцит бюджету — 33 мільярди, страшна цифра,— ми робитимемо все, аби найбідніші прошарки населення мали реальну підтримку.

— Ви, як і Президент, із колишніх керівників-компартійців...

— Ніколи й ні від кого не приховую, що довго був на партроботі. Але ніколи не чув про себе: те-то робив для себе, тим-то порушив закон. Це мене завжди заспокоювало. Жив і робив усе для людей. І нехай це не сприймається як патетика й прямолінійність колишнього парткерівника. Чи набув на партроботі потрібного сьогодні досвіду? Так. Працюючи в обкомі, керуючи легкою і харчовою промисловістю, добре пізнав регіон, познайомився з усіма виробництвами, їхніми керівниками, специфікою, можливостями. І це сьогодні мені «плюс». Не зі студентської лави потрапив до обкому партії, став там «другою людиною». Був на заводі простим робітником, доріс до керівника підприємства. Все це — самотужки. У мене, коли хочете знати, жодного родича нема на Донбасі. Я росіянин, вижив тут, піднявся на ноги. Ось дехто ділить: росіяни, українці. Боронь, Боже! Певен, у нашій області національної проблеми не існує. Дехто каже: росіян тут притісняють. Скажу грубо й прямо: то фігня! А щодо теперішньої посади: казала колись мені мати — ким би ти, сину, не був, будь завжди людиною. Оцим і керуюсь.

— Ви сказали: платівку перевернуто. Що далі?

— Далі — життя. Гадаю, що краще...

Вів бесіду Юрій ДОЦЕНКО.
Донецьк.

Репортаж дня

ГОВОРИМО — ПАРТІЯ, РОЗУМІЄМО — ПИВО

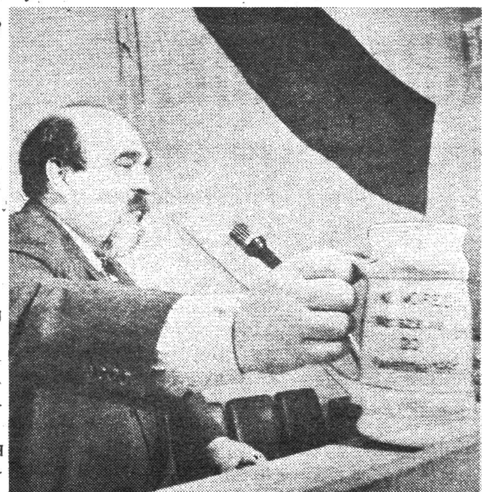

— Який же ти у біса журналіст, якщо не можеш пролізти до столу? — простягаючи бляшанки з пивом, вичитував гостинний розпорядник на презентації. Спасибі йому — інакше присутність у колишньому Радянському райкомі компартії України була б позбавлена повноти відчуття — тут народилася Українська партія шанувальників пива.

Лег... жна кос... ю-краваточна публіка нагадувала комуністів на пленумі райкому. Серпасто-молоткаста символіка на стінах, одностайне голосування, дострокове вичерпання регламенту — і величезний жовто-блакитний прапор. Важко збагнути, де тут всерйоз, а де — напівжартома. Під час політичної доповіді звернувся до симпатичної сусідки:

— Ви любите пиво?

— Ні.

— Тоді чому...

— Мені подобається ця партія.

З'ясувалося, доповідач — гендиректор фірми «Алімекс» — шеф моєї сусідки...

Для довідки (інформація партійна — отже, неперевірена): 134 делегати установчого конгресу представляли 13 областей України і репрезентували приблизно 12,5 тисяч прихильників. Переважна більшість членів — віком до 40 років. 98 відсотків мають вищу освіту. У більшості, це фахівці у галузі економіки, юриспруденції, медицини, технічна інтелігенція — в основному, працівники СП, МП, комерційних асоціацій. Бізнесменів, одним словом. 20 жінок...

Програма партії щось нагадувала: «...пріоритет приватних форм власності та підприємництва, політичних, соціально-економічних інтересів та прав людини над державними, створення політичних передумов, які б допомагали кожній людині реалізувати себе в житті...» Та це ж тези з програм демократів усіх мастей! Так то воно так, але...

Демократи борються за права людини платонічно. Шанувальники пива відстоюють права. Демократам нема чого втрачати, крім ланцюгів, любителям пива треба відстояти те, що вони вже мають. Їм, на відміну від демократів, які плекають надію отримати свою частку за майбутньої приватизації і роздержавлення, нема чого хвилюватися: все, що треба, вони уже ... Мораль? Кр... чаткове нако... лу — завж... на грані кр... ми цього чи ...

Солідна ... обступила ... Відкорковува... «Гопака» ... пиво, яке й... експорт), ... (латиницею)... як я, не ск... тичного нап... ніші дотови... черпія, що ... новську»). ... бляшанки ...

Факт

ДОБРЕ ДІЛО — ПЛАТІТЬ СМІЛО

У Києві відбувся концерт-пре...ація програми ...онду куль...и «Нові імен... кра-їни». Учасників привітав телеграмою Президент Л. Кравчук. Молоді таланти з'їхалися з 20-ти областей — боротися не лише за почесні дипломи, а й за щомісячну стипендію Фонду (400 карбованців). Де взяти кошти на проведення такого концерту та на стипендії? Допомогли благодійники: Український фонд миру, Конгрес ділових кіл України, Українська цукрова біржа, Українське державне бюро міжнародного туризму «Супутник», концерн «Тельком», Зовнішньоторговельна виробничо-комерційна фірма «РКЦ», Подільська райрада народних депутатів (Київ), ВО «Титан» (Луганська область). Після дводенного концертного марафону було визначено 15 стипендіатів Українського фонду культури, і серед них — п'ятикласниця Львівської спеціальної музичної школи імені Крушельницької Ганнуся САВИЦЬКА, котру ви бачите на фото.

Анатолій КОМІРЕНКО.
Фото Володимира БОНДАРЕНКА.

Знак біди

ПІДКИД...

По Херсону гуляє спецвипуск «Днестровской правды» з Тирасполя й закликає «рознести правду про Придністров'я по всьому світу» (тираж — 75 тисяч). Один з підкидних листків я несподівано побачив у себе на робочому столі. Хто відкрив кабінет, як він туди потрапив?..

Підбір матеріалів — тільки з московських видань, жодного посилання на молдовські чи українські газети. Не без гордощів наводяться дані про збройні сили Придністров'я: батальйон «Дністер» — 600 чоловік, півт... дія з 30-ма ... техніки, близ... нерів, оснаще... ною зброєю. Є... ко сотен опол... казаков», пом... У резерві ... тувальні заго... чоловік).

Листок ря... ми на адресу... кшталт «кар... сильства, що ... Кишинів. П... шують здрига... дей з міцни...

Ко...

ПРОЩАЙТЕ, СЕРП І МОЛОТ

Голова Харківської обласної Ради О. Масельський зобов'язав усі державні органи, підприємства, організації та навчальні заклади області ввести у вжиток державну атрибутику і символіку України. Одночасно рекомендовано вилучити повсюдно символіку і наочну агітацію УРСР, а також колишніх СРСР, КПРС, Компартії України. Постійна комісія облради з прав людини і громадських організацій звернулася до жителів Харківщини з проханням проконтролювати на місцях виконання розпорядження.

Микола КОСИЙ.
Харків.

У ПОЛЕ НЕ ВИЙДУТЬ

Хліборобам Волині треба зробити 26 тисяч гектарів весноoранки, посіяти 100 тисяч гектарів ярини. Пальним в основному село забез...

»

ші. Сам встано- ово-кре- у Санкт- а бро- системі ютерної аво ви-

ї Воло- озповів, рсе ком- ну сис- ини, роз- ьних під- працю- і. Пла- ворення спільних ререробці к про- — додає тор асо- ник, — роблять ереборю- р'єри, а нову рактеру я.

ький.

Ситуація

РЕЄСТР ТОДІ СПРАВЖНІЙ, КОЛИ ЗАРЕЄСТРОВАНИЙ

Коли від Реєстру СРСР відпало чотири останніх літери, виникло питання про статус морського Реєстру в Україні. З'явилося три варіанти вирішення цієї проблеми.

За першим, назву його одеським, за місцем утворення, передбачається сформувати національне класифікаційне товариство під егідою Укрморфлоту. Автор цього варіанту — нинішній президент Державної морської адміністрації В. Пиліпенко. Він прагне створити «кишенькову» інспекцію.

Другий варіант можна вважати прибалтійським. Саме там реалізовано задум керівництва колишнього Реєстру СРСР створити іноземні представництва морського Реєстру Росії на базі існуючих інспекцій Реєстру СРСР. Тож нашу проблему прагне вирішувати керівна ланка колишнього Реєстру СРСР. При цьому навіть не спитали трудові колективи українських інспекцій, чи згодні вони на це. Проігноровано і той факт, що ще в грудні 1991 року наші інспекції зареєстровано в Держкоммайна як українські підприємства.

За третім, київським варіантом, пропонується створити Бюро морського реєстру в Україні як позавідомчу організацію, підпорядковану віце-прем'єру Кабінету Міністрів. Бюро повинно стати правонаступником колишнього Реєстру СРСР з питань класифікації суден та членства в Міжнародній асоціації класифікаційних товариств (МАКО). Саме в такий спосіб Бюро збереже міжнародне визнання, можливість для українського торговельного флоту плавати в усіх морях та океанах. Ми не повинні поступатися тим, що по праву нам належить. І цей шлях наближчий до створення національного класифікаційного товариства.

Віктор РЕТЬМАН, керівник Київської дільниці Миколаївської інспекції Реєстру.

...ЦІВ, ТО КОМУ БУДЕ КРАЩЕ?

омірності

протесту уряду на Ка- Фокіна окорінну не збіга- о —бізне- провести у Міні- будеться родах ро- е розо- риватиме , вими-

вання капіталу до інших держав «карбованцевої зони» і до сфери тіньової економіки набуватиме дедалі загрозливіших розмірів.

Отже, разом зі зростанням виробництва під надсильним податковим тягарем відбувається й порушення невід'ємного права людини — права на господарську діяльність. Як наслідок — під загрозою право на працю і свободу споживання.

Та уряд, як наголошують учасники й досі альтернативного сектора економіки, не обмежується тією шкодою, якої вже завдано. Нині в Кабінеті Міністрів опрацьовують пропозицію про підвищення ставки податку на доход підприємств з 18 до 28 відсотків, що взагалі унеможливить будь-яку господарську діяльність в Україні. Тож київські підприємці звертаються до всіх ділових людей, трудових колективів, громадських об'єднань із закликом приєднатися до їхньої заяви.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

ВІД ЧОГО ПОМЕР БІДОЛАХА...

Справи кримінальні

Золото, валюта, міцні напої (імпортні та вітчизняні), відеоапаратура і т. д., і т. п. Мінялися лише назви міст, посади, національність та спосіб занять осіб, у яких співробітники підрозділів Головного міжрегіонального управління боротьби з організованою злочинністю вилучали все вищеперелічене. Ці кадри замінювались іншими — рекетири одержують гроші, рекетири лежать долілиць... Знову назви міст, сіл... Та й не дивно, адже щомісяця співробітники спецпідрозділів проводять від 15 до 25 затримань озброєних злочинців. Щодня до МВС України надходять повідомлення про 2—3 випадки застосування зброї працівниками правоохоронних органів. Кількість кримінальних злочинів протягом минулого року зросла на 15 відсотків. У 1989 році групами було скоєно 35 тисяч злочинів, у 1991 — вже більше 43 тисяч. Лише викраденої вогнепальної зброї у розшуку знаходиться більше 2,5 тисячі стволів.

В МВС України у червні минулого року створено спеціальне управління боротьби з організованою злочинністю. У його складі — три міжрегіональних, 26 обласних відділів та 110 груп у містах із складною оперативною обстановкою. Не минуло й року, а в розробці фахівців — близько 700 злочинних груп різної спеціалізації від рекету до наркобізнесу. Як зазначив на першому брифінгу з питань боротьби з організованою злочинністю, що днями відбувся в МВС України, начальник Головного міжрегіонального управління Г. Шелудько, близько 60—70 відсотків сучасного вітчизняного бізнесу — то «чорний» бізнес. А 30—40 відсоткам інших доводиться балансувати «на грані», аби звести кінці з кінцями.

Співробітниками спецпідрозділів управління знешкоджено 483 злочинних угруповання, які скоїли близько 3,5 тисячі злочинів. У ході розслідування у злочинців вилучено ... вогнепально... і коштовно... більше 13,5... бованців.

Ішлося в... необхідност... чинного зак... профілактик... ко до та... юнаки 1969... родження.

Співробіт... вого відділ... ку забракл... карбованців... го життя. ... кабінетах ц... вилучено 2... ванців, юве... ді- та від... знаю, чи до... ник нині... ник начал... митниці, ал...

Репортаж дня

...МО—ПАРТІЯ, ...ІЄМО — ПИВО

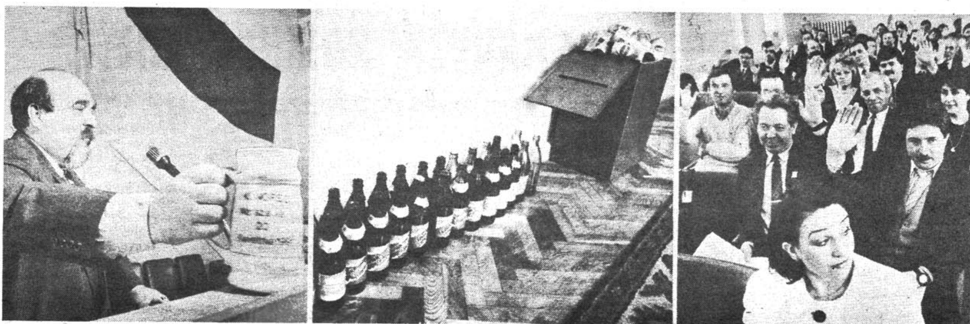

...у біса ...можеш ...— про... ...пивом, ...розпо... ...ії. Спа... ...е при... ...му Ра... ...компар... ...позбав... ...ття — ...раїнська ...пива. ...о-кра... ...адувала ...мі рай... ...откаста ...одно... ...достро... ...ламенту ...вто-бла... ...о збаг... ...а де — ...с полі... ...ернувся ...ки: ...?

— Мені подобається ця партія.

З'ясувалося, доповідач — гендиректор фірми «Алімекс» — шеф моєї сусідки...

Для довідки (інформація партійна — отже, неперевірена): 134 делегати установчого конгресу представляли 13 областей України і репрезентували приблизно 12,5 тисяч прихильників. Переважна більшість членів — віком до 40 років. 98 відсотків мають вищу освіту. У більшості, це фахівці у галузі економіки, юриспруденції, медицини, технічна інтелігенція — в основному, працівники СП, МП, комерційних асоціацій. Бізнесмени, одним словом. 20 жінок...

Програма партії щось нагадувала: «...пріоритет приватних форм власності та підприємництва, політичних, соціально-економічних інтересів та прав людини над державними, створення політичних передумов, які б допомагали кожній людині реалізувати себе в житті...» Та це ж тези з програм демократів усіх мастей! Так то воно так, але...

Демократи борються за права людини платонічно. Шанувальники пива відстоюють її права. Демократам нема чого втрачати, крім ланцюгів, любителям пива треба відстояти те, що вони вже мають. Їм, на відміну від демократів, які плекають надію отримати свою частку за майбутньої приватизації і роздержавлення, нема чого хвилюватися: все, що треба, вони уже приватизували. Мораль? Краще реалії: початкове накопичення капіталу — завжди кримінал або на грані криміналу. Хочемо ми цього чи ні.

Солідна публіка щільно обступила шведський стіл. Відкорковувалися пляшки «Гопака» (наше, київське пиво, яке йде виключно на експорт), «Русского пива» (латиницею). Лише невдахи, як я, не скуштували екзотичного напою. А найспритніші дотовпилися і до виночерпія, що наливав «смирновську». Після випитої бляшанки наважився пролізти до столу за бутербродом. Та було пізно. Все закінчилося блискавично. Найсолідніші джентльмени, прихопивши блоки пива і коробку з чотирма півторалітровими суліями «смирновки», зникли у невідомому напрямку — переважно у забугорних авто.

І тут, нарешті, я збагнув сенс нової партії: пиво позбавляє комплексів. Хильнеш для хоробрості — і зникає проблема, як зробити, щоб не лише по вусах текло.

...До чого тут пиво? З пива починалися серйозні речі. Наприклад, створення націонал-соціалістичної партії Німеччини... Не лякайтеся: там пили пиво у пивниці, тут — у райкомі; там підіймав голову націонал-соціалізм, тут — націонал-капіталізм...

Замість запланованого Президента з заступником обрали трьох спив... — вибачте, співголів. Керівництво партії вирішуватиме політичні проблеми без комплексів...

Костянтин ПАРИШКУРА.
Київ.

Фото **Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.**

Факт

...О—ПЛАТІТЬ СМІЛО

...онцерт... ...онду ...кра... ...гав те... ...нт Л. ...аланти ...стей — ...почесні ...ичеву ...0 кар... ...кошти ...кон... ...І? До... ...Укра... ...Конгрес ...Укра... ...Укра... ...о між... ...Супут...ник», концерн «Телько», Зовнішньоторговельна виробничо-комерційна фірма «РКЦ», Подільська райрада народних депутатів (Київ), ВО «Титан» (Луганська область). Після дводенного концертного марафону було визначено 15 стипендіатів Українського фонду культури, і серед них — п'ятикласниця Львівської спеціальної музичної школи імені Крушельницької Ганнуся САВИЦЬКА, котру ви бачите на фото.

Анатолій КОМІРЕНКО.
Фото **Володимира БОНДАРЕНКА.**

Знак біди

ПІДКИДНИЙ СПЕЦВИПУСК

По Херсону гуляє спецвипуск «Днестровской правды» з Тирасполя й закликає «рознести правду про Придністров'я по всьому світу» (тираж — 75 тисяч). Один з підкидних листків я несподівано побачив у себе на робочому столі. Хто відкрив кабінет, як він туди потрапив?..

Підбір матеріалів — тільки з московських видань, жодного посилання на молдовські чи українські газети. Не без гордощів наводяться дані про збройні сили Придністров'я: батальйон «Дністер» — 600 чоловік, півторатисячна гвардія з 30-ма одиницями бронетехніки, близько 1500 міліціонерів, оснащених автоматичною зброєю. Є також «несколько сотен ополченцев и донских казаков», помічник у Гагаузії. У резерві — територіально-рятувальні загони (майже 3000 чоловік).

Листок рябіє звинуваченнями на адресу молдаван на кшталт «карателі», описує насильства, що їх нібито чинить Кишинів. Подробиці примушують здригатися навіть людей з міцними нервами. Для солідності творці випуску посилаються на такі авторитети, як народний депутат колишнього Союзу М. Травкін, лідер придністровців І. Смирнов.

Що ж, кожен має право висловлювати свою політичну платформу, знайомити з нею якомога більше людей. Але в чому витоки конфлікту? І чи буде забезпечено мир саме силою зброї? І чи безпечніша ідеологічна конфронтація від конфронтації збройної?

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Відродження

НАТАЛКА ПОВЕРНУЛАСЯ

У репертуарі Донецького драматичного театру поновлено виставу «Наталка-полтавка». Подія неабияка, адже у відомі часи з назви театру якось тишком зникли і «український», і «музично-драматичний».

На черзі в шахтарській столиці — весняний фестиваль театральних колективів Донбасу, де, зокрема, представлять бал «Запорожець за Дунаєм», «Катерина», «Роксолана», найкращі українські водевілі.

Володимир ВОЛОВНЕНКО.
Донецьк.

Коротко

ПРОЩАЙТЕ, СЕРП І МОЛОТ

Голова Харківської обласної Ради О. Масельський зобов'язав усі державні органи, підприємства, організації та навчальні заклади області ввести у вжиток державну атрибутику і символіку України. Одночасно рекомендовано вилучити повсюдно символіку і наочну агітацію УРСР, а також колишніх СРСР, КПРС, Компартії України. Постійна комісія обласної Ради з прав людини і громадських організацій звернулася до жителів Харківщини з проханням проконтролювати на місцях виконання розпорядження.

Микола КОСИЙ.
Харків.

У ПОЛЕ НЕ ВИЙДУТЬ

Хліборобам Волині треба зробити 26 тисяч гектарів весноорaнки, посіяти 100 тисяч гектарів ярини. Пальним в основному село забезпечене, а ось із готовністю техніки не все гаразд. Майже 400 тракторів різних марок не вийдуть у поле, адже немає запасних частин для їхнього ремонту.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

ВИТВЕРЕЗНИК — ЛИШЕ ДЛЯ БАГАТИХ

Віднині послугами Глухівського медвитверезника можуть користуватися лише заможні городяни. Справа в тому, що після бурхливих дебатів сесія міськради прийняла рішення припинити фінансування цієї установи. Далі служба існуватиме виключно за рахунок недоброзичливих пожертвувань своїх клієнтів. За нинішніх умов сума буде далеко не кожному по кишені.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Дожилися!

ЗУБИ НА ВЕСІЛЛЯ

В одну із стоматологічних поліклінік міста завітав 80-річний дідусь, аби вийняти свої золоті зуби і замінити їх на звичайні, металеві. Так наполіг онук, якому закортіло одружуватися. А справити нині весілля нелегко. Треба мати чималі гроші. От і вирішив продати дідусеві зуби.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

ЧОГО ПОМЕР БІДОЛАХА?..

Справи кримінальні

...цні на... ...тчизня... ...т. д., і ...е назви ...льність ...у яких ...оздідів ...альних ...о вира... ...о вилу... ...ене. Ці ...іншими ...ти гро... ...долі... ...міст, ...адже ...бітники ...оводять ...ань оз... ...Щодня ...ходять ...—3 ви... ...зброї ...охорон... ...кри...мінальних злочинів протягом минулого року зросла на 15 відсотків. У 1989 році групами було скоєно 35 тисяч злочинів, у 1991 — вже більше 43 тисяч. Лише викраденої вогнепальної зброї у розшуку знаходиться більше 2,5 тисячі стволів.

В МВС України у червні минулого року створено спеціальне управління боротьби з організованою злочинністю. У його складі — три міжрегіональних, 26 обласних відділів та 110 груп у містах із складною оперативною обстановкою. Не минуло й року, а в розробці фахівців — близько 700 злочинних груп різної спеціалізації від рекету до наркобізнесу. Як зазначив на першому брифінгу з питань боротьби з організованою злочинністю, що днями відбувся в МВС України, начальник Головного міжрегіонального управління Г. Шелудько, близько 60—70 відсотків сучасного вітчизняного бізнесу — то «чорний» бізнес. А 30—40 відсоткам інших доводиться балансувати «на грані», аби звести кінці з кінцями.

Співробітниками спецпідрозділів управління знешкоджено 483 злочинних угруповання, які скоїли близько 3,5 тисячі злочинів. У ході розслідування у злочинців вилучено 229 одиниць вогнепальної зброї, грошей і коштовностей на суму більше 13,5 мільйона карбованців.

Йшлося на брифінгу і про необхідність вдосконалення чинного законодавства, і про профілактику — адже нерідко до таких груп входять юнаки 1969—1973 років народження.

Співробітникам Жовтневого відділення Укрсоцбанку забракло 11 мільйонів карбованців для нормального життя. У квартирах та кабінетах цих посадових осіб вилучено 200 тисяч карбованців, ювелірні вироби, радіо- та відеоапаратура. Не знаю, чи досяг таких же успіхів нині покійний заступник начальника Кримської митниці, але у малогабаритній квартирі навряд чи вмістилися б батареї пляшок з коньяком та так званий «джентльменський набір» злочинців, що в даному разі відрізнявся від звичайного списку лише завдяки «...і десять виробів з натуральної шкіри виробництва Туреччини». Суду в даному разі не було, оскільки звинувачуваний «помер, бідолаха...» Нотки жалю виразно звучали у голосі генерала, коли він мовив цю фразу: чи то шкода було людину, чи — процесу, який мав би відбутися в іншому разі... Гріх, звичайно, але... Варто застерегти! «Головне міжрегіональне управління по боротьбі з організованою злочинністю попереджає: порушення закону небезпечне для вашого життя!»

Олена РОГОЗА.
Київ.

ПОГОДА

8 квітня по Україні, крім східних та південно-східних областей, дощі, місцями грози. Вітер південно-західний, 7—12 метрів за секунду, в Карпатах пориви 17—22 метри за секунду. Температура вдень 10—16 градусів тепла, вночі 2—8 тепла, на сході та крайньому півдні республіки вдень 15—20, вночі 5—10 градусів тепла.

По Києву та області сьогодні вдень часом дощ. Вітер південно-західний, 7—12 метрів за секунду. Температура 11—16 градусів тепла.

Черговий по випуску новин Олександр ВИНОКУРОВ. Тел. 441-88-72.

Стосунки з'ясовують... прокурори

ВЕРХОВНУ РАДУ ОБМАНУТИ МОЖНА, АЛЕ...

Відкритий лист заступникові Генерального прокурора України Дмитру Усатову.

Шановний Дмитре Олександровичу, до такої форми спілкування звертаюся вимушено. Передусім через те, що своїми неправдивими відповідями з трибуни Верховної Ради ви дезинформували народних депутатів щодо своєї попередньої діяльності. Оскільки ж затвердження вас членом колегії Генеральної прокуратури України відбувалося у швидкому темпі, то в мене не було можливості внести деякі доповнення до ваших відповідей. Окрім того, я не сподівався, що ви проявите таку «забудькуватість». Тому вирішив нагадати вам те, що ви зумисне чи ненавмисне забули.

Якщо свій від'їзд до Узбекистану ви аргументували метою боротьби з корумпованою рашидовщиною, то мушу нагадати, що ніякого практичного відношення до цього ви не мали, якщо не враховувати співчуття, які ви виголошували щодо «жертв слідчої групи». Зрозуміло одне — ви використали всі можливості для того, щоб зайняти посаду завідуючого відділом ЦК компартії Узбекистану. А після приходу до керівництва свіжих сил вас було переведено керівником прокуратури цієї ж республіки. Далі вами було використано номенклатурний прес ЦК КПРС для повернення в Україну. Але вже не в ЦК компартії, звідки ви відбули до Узбекистану, а в Прокуратуру республіки. Тож коли зіставити відповіді з трибуни законодавчого органу з наведеними тут фактами, то стає очевидним намагання заради свого врятування перекрутити все.

Щодо недобросовісності у справі розгляду скарг громадян, то в цьому теж неважко переконатися після належної перевірки. І особливо неприємно слухати, коли керівник перекладає свою відповідальність на підлеглого. В цьому конкретному випадку маю на увазі відповідь на запитання про ваше ставлення до контролю за розслідуванням кримінальної справи, порушеної свого часу щодо народного депутата України Степана Хмари.

Дійсно, нагляд за її розслідуванням було покладено на прокурора міста Києва В. Шевченка, оскільки справу розслідували підлеглі йому працівники. Але цими ж наказами контроль за здійсненням нагляду і слідства якраз було покладено на вас як першого заступника прокурора республіки. Тобто, вам було надано не лише великі процесуальні повноваження, але ними покладено відповідальність за законність слідчих дій. І це теж легко перевірити, оскільки накази є у названій справі. Стосовно моєї особистої відповідальності за роботу підлеглих, то вам, як нікому, добре відомо, що я ніколи її не перекладав на підлеглих. Що ж до названої справи, то контроль було перекладено на вас із міркувань, що я сам є народний депутат і з мого боку було б некоректно постійно контролювати хід розслідування справи колеги по роботі у Верховній Раді. До того ж зважте на мою зайнятість у Верховній Раді і в прокуратурі.

Досить яскравою є ваша причетність і до звільнення з посади заступника прокурора України Шевченка та прокурора Кіровоградської області Кіпеня. Адже легкість, з якою всю відповідальність за справу Степана Хмари ви звалили на прокурора Києва, має «подвійне дно». Перекладаючи все на нього, ви свідомо обманювали народних депутатів і рятували себе. А по-друге, мабуть, не другорядне значення у вашому ставленні до нього мало принципове розходження його і вашої оцінок роботи прокурора Кіровоградської області. І це зрозуміло, бо заперечення В. Шевченком вашої критики заважало створенню вакансії прокурора області для вашого протеже по спільній роботі в Узбекистані. Таким чином, зроблено все для усунення В. Шевченка та прокурора Кіровоградської області А. Кіпеня з посад. Ніяких інших причин для звільнення Шевченка з посади заступника прокурора республіки бути не може. За професійною підготовкою, чесністю, працелюбністю, не кажучи вже про інші його особистісні якості, ця людина стоїть значно вище від вас і користується багато більшим авторитетом серед працівників прокуратури, аніж ви.

Я розумію, досвід, набутий під час роботи в центральних компартійних органах, допомагає вам, так би мовити, триматися на поверхні за будь-яких обставин. Але ж яка з того користь суспільству?

А щоб ви не зараховували себе до потерпілих, то мушу нагадати, що на час тривалої відсутності я, як прокурор республіки, покладав свої обов'язки не на вас, як першого заступника, а просто на заступника саме через вашу нещирість та інші серйозні недоліки у вашій роботі.

І на завершення скажу, що, передаючи прокурорську владу на рівні республіки, сподівався, що новому керівництву ви не заважатимете у розв'язанні кадрових питань. Але, мабуть, помилився. Тому прошу вас, Дмитре Олександровичу, не тягнутися до питань, у вирішенні яких керуєтеся суто власними інтересами.

Щодо затвердження вас членом колегії Генеральної прокуратури України, то чи не думаєте ви, що через неправдивість ваших відповідей Верховна Рада має своє попереднє рішення скасувати?! Я думаю, що повинна і вимагаю цього.

Михайло ПОТЕБЕНЬКО,
народний депутат України.

Редакція вагалася, чи слід друкувати цього листа, чи слід надавати розголосу речам значною мірою відомчим, у тонкощах яких збоку надзвичайно важко розібратись. Але народний депутат України М. Потебенько наполягав на публікації, на реалізації права висловити свою думку в газеті Верховної Ради України. Надаючи Михайлові Олексійовичу це право, ми вирішили одначасно, хоча б для того, щоб не починати тривалого листування через газету, надати можливість висловитись і людині, яку критикує народний депутат. Отже, слово заступникові Генерального прокурора України Д. Усатову.

Обманути можна будь-кого.., якщо хотіти помсти

Ми багато років добре знали один одного, тому ніякий компартійний прес, а виключно добрі товариські стосунки, особисті наполегливі побажання Михайла Олексійовича дали мені можливість після повернення на Україну обійняти посаду заступника Прокурора республіки, а через кілька місяців — першого заступника.

Прочитав цього «відкритого листа» і немов до якоїсь грязюки доторкнувся, бо все, що там написано, — вигадка і нісенітниця.

Прикро, що цей лист народився не на принциповій основі розв'язання важливих проблем роботи органів прокуратури, а з суто дріб'язкового бажання помсти за те, що я насмілився під час затвердження членом колегії на сесії Верховної Ради сказати, що М. Потебенько здійснював нагляд за розслідуванням кримінальної справи С. Хмари. Про цей намір М. Потебенько висловився відразу після нашого затвердження.

Цілковитою вигадкою є твердження Михайла Олексійовича, що я у виступі дезинформував депутатів.

До Узбекистану мене дійсно було направлено з метою організації боротьби з корумпованою партійною, радянською та господарською верхівкою, оновлення керівних кадрів правоохоронних органів та утвердження законності.

Поставлені завдання значною мірою було виконано, але можливості довести їх до кінця не дали відомі ферганські, андіжанські, ошські та інші криваві події на міжнаціональному грунті, у яких мені, як членові урядових комісій і депутатові Верховної Ради Узбекистану, довелося брати безпосередню участь.

Я об'єктивно доповів депутатам, що розслідування так званої «узбецької справи» проводила Прокуратура СРСР, але майже всі значні акції, особливо щодо одіозних партійних та інших керівників, тією чи іншою мірою узгоджувалися з відділом адміністративних органів з метою вирішення питань в інтересах слідства тощо.

На посаду завідуючого відділом адміністративних органів ЦК Компартії Узбекистану, мене було призначено постановою ЦК КПРС і, впевнений, що Михайло Олексійович як колишній партійний функціонер розуміє, що на такі посади самі не просяться.

Щодо справи С. Хмари і буцімто перекладання якоїсь вини за неї на підлеглих. Мені здається, що Михайло Олексійович дуже неуважно стежив за тим, що відбувалося на сесійному засіданні. Вини ні на кого я не перекладав, тому що, по-перше, ні в запитанні депутата, ні в моїй відповіді про це не йшлося.

По-друге, я цього не міг робити, бо вважаю, до речі, так само, як і Михайло Олексійович, що порушень Закону під час слідства допущено не було.

Більше того, за розслідуванням цієї справи я не наглядав: наказом М. Потебенька на мене було покладено якийсь позапроцесуальний контроль. Здійснюючи його, я все робив, щоб не допустити порушень Закону.

Нагляд за слідством здійснювали прокурор міста Києва та Прокурор республіки. Це було відомо всім і без мене. Тому мені незрозуміла заява, що я «підставив» В. Шевченка, якого, до речі, глибоко поважаю за його професіоналізм, принциповість, високу порядність.

У тій же час твердження Михайла Олексійовича, що йому було «некоректно займатись розслідуванням справи колеги по роботі у Верховній Раді», смішне, бо насправді жодна більш-менш важлива слідча дія не виконувалася без його відома. До того ж, гадаю, депутати Верховної Ради не забули його виступів і вимог на сесійних засіданнях.

Твердження, що з метою просування свого «протеже» по спільній роботі в Узбекистані я зробив усе для усунення з посад прокурора Кіровоградської області А. Кіпеня та заступника прокурора України В. Шевченка, що я зводив з останнім особисті рахунки, а також розмова про покладення в минулому році у зв'язку з моєю «нещирістю та іншими серйозними недоліками в роботі» своїх обов'язків не на мене, як на першого заступника не що інше, як наклеп.

Призначення й усунення прокурорів областей та заступників Генерального прокурора України — виняткова компетенція Генерального прокурора, і він у разі потреби може дати роз'яснення Михайлові Олексійовичу як депутатові Верховної Ради, чому саме так вирішував ці кадрові питання.

Суцільною вигадкою є твердження щодо введення мною в оману депутатів про роботу зі скаргами громадян, бо на сесії про це взагалі не йшлося. Запитання торкалося мого нечуйного ставлення до конкретного громадянина під час прийому. Це звинувачення я, як міг аргументовано, відкинув.

Після затвердження мене членом колегії ми спеціально ретельно перевірили всі заяви, що надійшли до Генеральної прокуратури за останній рік, але скарг на неуважний, нечуйний прийом мною громадян не виявили. На засіданнях колегії і оперативних нарадах з боку Михайла Олексійовича на мою адресу з цих питань не було жодної критики.

Дуже прикро, що Михайло Олексійович, який дійсно має великий досвід роботи, замість вирішення державних питань дуже складного сьогодення нашої незалежної України, зайнявся, а точніше, «вимушений?!», як він написав, займатися звичайнісіньким пересмикуванням фактів.

Вважаю, що авторитету це йому не додасть. А дуже шкода.

З глибокою повагою до газети

Дмитро УСАТОВ,
заступник Генерального прокурора України, державний радник юстиції 2-го класу.

ДЛЯ АДМІРАЛА КАСАТОНОВА УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ—НЕ УКАЗ?

(Продовження. Початок на 1-й стор.).

У відповідь Ігор Касатонов заявив, що командування Чорноморського флоту не може бути суб'єктом переговорів щодо його долі, його поділу, і зачитав заяву Військової ради Чорноморського флоту від 7 квітня 1992 року. В ній, зокрема, говориться: «У зв'язку з Указом Президента України від 5 квітня 1992 року про формування ВМС України на базі Чорноморського флоту Військова рада заявляє:

1. Доля Чорноморського флоту повинна бути вирішена у відповідності з домовленістю, досягнутою в Мінську 30.12.91 року з главами держав Співдружності.

2. Військова рада флоту не уповноважена вести будь-які переговори щодо поділу чи передачі частини флоту.

3. Чорноморський флот протягом 3 місяців з початку ведення переговорів щодо його долі зберіг боєздатність, єдність, вірність військовому обов'язку.

4. Втручання в щоденну діяльність флоту, рішення про створення паралельних структур може підірвати його управління і призвести до дій, що дестабілізують обстановку в регіоні.

5. Ми звертаємося до глав держав Співдружності з проханням терміново вирішити політичними, цивілізованими методами долю Чорноморського флоту.

6. Будь-які односторонні дії призводять до загострення стосунків всередині військових колективів, підривають устої військової служби».

Як і слід було чекати, на зустрічі зіткнулися дві точки зору, що виключають одна одну. Українська сторона наполягала на необхідності виконання політичного рішення Президента Л. Кравчука, а І. Касатонов заявив, що для нього одностороннє політичне рішення щодо Чорноморського флоту не є керівництвом до дії, і він буде виконувати тільки накази командуючого Об'єднаними збройними силами СНД маршала Шапошникова. Так само однозначно він розцінив і заяви командуючого ВМФ В. Чернавіна та віце-президента Росії О. Руцького про те, що Чорноморський флот буде російським. «Я людина військова, виконую будь-який наказ мого командування, але вважаю, що Чорноморський флот має бути флотом Співдружності, щоб про це не говорили різні високі політики. Я нікого не буду смикати за піджак», — сказав Ігор Касатонов і далі розповів про те, що цю заяву він 6 квітня надіслав на адресу з'їзду російських депутатів, а не до Києва. Крім того, І. Касатонов заявив, що він не проти створення військово-морських сил України.

Василь Дурдинець повідомив про те, що Леонід Кравчук поставив до відома усіх глав держав СНД про прийнятий ним указ, а українська делегація прибула до Севастополя не вести переговори, а розв'язувати конкретні завдання, бажано спільно з командуванням Чорноморського флоту.

Обмінявшись взаємними гострими запитаннями і відповідями, сторони домовились про зустріч української делегації з військовими колективами. Ігор Касатонов погодившись із тим, що він не завжди був коректним з українськими представниками, дозвіл на такі зустрічі дав.

Потім відбулась зустріч української делегації з народними депутатами Севастополя, на якій народні депутати України ознайомили їх із змістом заяви Президії Верховної Ради і президентського указу, відповіли на запитання і обмінялись думками.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Севастополь.

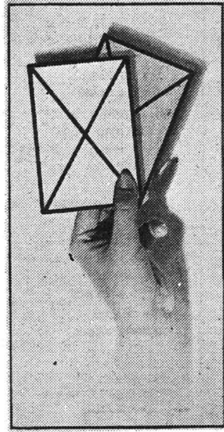

А ТАК ХОЧЕТЬСЯ ЖИТИ ПО-ЛЮДСЬКИ

Сьогодні інженери, а серед них і я, потрапили до майже не потрібної суспільству професії. Думаю, що недовго мені залишилося працювати. Наше підприємство і так збиткове, а тепер через бідність ніхто не дає нам замовлень. Через місяць залишимося без заробітної плати, якої вистачає лише на їжу. А ще — податки, плата за квартиру, за садочок і т. ін. Та й одягатися за щось треба.

Поки точаться довгі розмови про роздержавлення і приватизацію, людей звільняють з роботи під приводом скорочення штатів. Але можете мені повірити, що керівники мало думають про майбутнє підприємства. У них одна турбота — власний добробут. Думка трудового колективу та профспілка не має в нас ніякісінької ваги. Якщо людина не задовольняє начальника, за неї ніхто не заступиться.

Я сам можу нагодувати 500 мешканців міста. Але хто це дозволить? Землю не візьмеш, будматеріалів немає, ціни на техніку надзвичайно високі, податки на прибуток страшні, а чорнозем у нас забудовують гаражами й величезними дачами. Таке становище по всій Україні. Ніякий ринок у нас не формується, всі женуться за легкою наживою.

Дмитро ШИЛЯЄВ.

Кіровоград.

ВИЩЕ НАШЕ ЗНАМЕНО

Довгоочікувана українським народом подія відбулася: Верховна Рада затвердила і синьо-жовтий прапор, і герб — тризуб, і гімн. Нині не хотілося б згадувати, як улітку 1990 року приїхали до нас із концертами «рухівці» з Львівської і Тернопільської областей і хто тоді нацьковував людей кричати: «Геть, бандери!» Чи не ті, хто вже після постанови Верховної Ради ніяк не міг розпрощатися з червонолазуровим прапором на щоглі біля райвиконкому?

Бог їм суддя... А ми маємо піднести наше знамено високо-високо, закликаючи до відбудови суверенної держави.

В. ПЕТЮК,
культпрацівник.

Тульчин
Вінницької області.

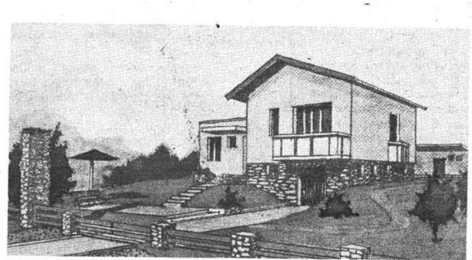

До уваги уряду

Котеджі— замість дач

ПРОПОНУЄ БУДУВАТИ ВІЙСЬКОВИЙ ІНЖЕНЕР-БУДІВЕЛЬНИК А. КЛЯРЦЕВИЧ

Назвав він свою програму гучно, але конкретно: «Котеджне будівництво — житло людям до 2000 року». Це не альтернативна програма відомій державній, що лопається на наших очах, немов мильні бульбашки. Вже понад два роки Альберт Костянтинович пропагує свою програму у чернігівських газетах, військових виданнях. Побував з нею у кількох високих інстанціях колишнього Союзу, передавав її і М. Горбачову. З Москви його пропозиції пересилалися й до Києва. Як вони сприйняті тут, скажемо пізніше. Та наперед повідомлю, що досі жодна установа не прийняла ніякого офіційного рішення. Ні «за», ні «проти».

А тепер давайте ознайомимося із задумом А. Клярцевича.

— Ось уже скільки років, — гаряче доводить він, — ми розв'язуємо житлову проблему шляхом будівництва нових багатоповерхових будинків, та ще й переважно панельних, недовговічних, хоча й індустріальним методом. Шлях хибний, економічно невиправданий. У цей же час на Заході вона вирішується будівництвом котеджів, у яких проживає 60—80 відсотків населення. І це викликано не тільки економічними міркуваннями — в таких приміщеннях жити зручніше і корисніше для здоров'я людей. Дослідженнями доведено, що самопочуття багатьох людей, що проживають у панельних будинках, значно погіршується.

Витрачаючи величезні ресурси на будівництво дач у поєднанні з проживанням міських жителів у багатоповерхових будинках, ми не тільки не створили зручності для людини, а й породили цілі «напівмертві містечка», зони навколо великих міст. Бо ж використовуються дачі лише півроку. Решту часу порожні, стоять пам'ятниками нашій безгосподарності і безпорадності.

Тому для виправлення допущених раніше помилок пропоную перейти до великомасштабного котеджного будівництва довкола міст. Для забудовників (а можна будувати і силами державних організацій) пропоную виділяти земельні ділянки до 20 соток.

І ось поміркуйте собі, де вам краще жити: у багатоповерховому, гамірному, відгородженому від світу будинку чи в одно- або двоповерховому котеджі площею понад 100 квадратних метрів із садом, городом, хлівом, погребом, гаражем, в тиші, дихати чистим повітрям? Переконаний, більшість обере впорядкований, зручний і затишний котедж. При цьому, звичайно, виникнуть запитання: де працювати і як добиратися мешканцям таких цивілізованих селищ до місць роботи. За моїми підрахунками, вартість доріг і під'їзних шляхів разом з вартістю котеджів буде набагато дешевшою за будівництво багатоповерхових будинків. І насамперед тому, що панельний будинок «живе» 25—35 років, тоді як цегляний котедж стоятиме до 200. На мій погляд, не варто більше переконувати в перевагах такого вирішення житлової проблеми. Будівництво ж дач, та ще й кількаповерхових — безглузде марнотратство.

Побував А. Клярцевич і в керівників багатьох установ України. Копії його програми є в Кабінеті Міністрів, у Верховній Раді. Ставлення до неї неоднозначне. Та Альберт Костянтинович нарешті одержав перші схвальні відгуки. Приємно, що вони від двох комісій парламенту.

Так, член Президії Верховної Ради, голова Комісії з питань економічної реформи і управління народним господарством В. Пилипчук у своєму листі Голові Верховної Ради і Прем'єр-міністру України підтримав програму і вніс поправку — виділяти земельні ділянки для котеджів до 0,5 гектара. В. Пилипчук відзначив, що розроблена програма — один із компонентів аграрної реформи. Джерелом фінансування, підкреслюється у листі, можуть бути кошти власників і ті, що йдуть на житлове будівництво у містах.

А ось реакція Комісії з питань будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства. Її голова, також член Президії Верховної Ради, В. Череп у письмовій відповіді А. Клярцевичу відзначив, що його концепція роглянута в комісії і визнана такою, що заслуговує на увагу. Автор пообіцяв, що поданий матеріал буде використано при підготовці законопроектів «Про капітальне будівництво» та Житлового кодексу в новій редакції.

Як військовий, Альберт Костянтинович не міг не надіслати програму Міністерству оборони України. Керівник цього відомства К. Морозов у своєму листі В. Фокіну вказав: програма перспективна, дозволить вирішити житлову проблему військовослужбовців, що проходять службу в Україні.

Крига скресла? Будемо сподіватися.

Яків ГАЛЬЧЕНКО,
редактор відділу листів і соціологічної інформації.

По кому подзвін?

Шановна редакціє! Прошу поставитися до мого прохання з розумінням. Де, в якій країні провести людину в останню путь — проблема? То труни немає, то яму нікому викопати. А головне, що в умовах лібералізації цін більшість простих людей не має коштів на оплату скромного ритуального обряду. Всеназбиране на «чорний» день — нині мізерні гроші. Чому так непродумано та немилосердно підвищили ціни на ритуальні послуги?

Порушіть, будь ласка, на сторінках газети цю тему. Адже смерть нікого і ніколи не попереджає про свій візит.

Іван ПЕТРЕНКО.

Лубни
Полтавської області.

Аналогічні прохання висловлюють у своїх листах І. Пруткін та Г. Помазан із Запоріжжя, В. Петрешонок із Дніпропетровська та багато інших.

І без того непроста проблема ще більше ускладнюється різними чутками на кшталт такої: людину в деяких містах несуть ховати у труні, а до могили нібито вкидають у целофановому мішку. Словом, якийсь жах. Хочеться комусь говорити про це чи ні — потрібно, бо колись подібні проблеми постануть перед кожним з нас. А ставлення до померлих багато в чому визначає моральний рівень суспільства. Тож пояснити ситуацію ми попросили Ореста ЛОТОЦЬКОГО — заступника начальника Управління благоустрою та комунального обслуговування Держкомітету України по житлово-комунальному господарству.

— Про поховання в целофанових мішках мені нічого не відомо. Що стосується проблем, які порушені в листах ваших читачів, то вони дійсно кричущі. Але моє особисте співчуття тут мало чим може зарадити. Наша економіка переходить до ринкових відносин, це й зумовлює нові закони, нові ціни. Тарифи на наші послуги були встановлені понад двадцять років тому і передбачали великі державні дотації. Не змінилися вони і після павловської реформи, що фактично штовхнуло ритуальну службу до боргової ями. Судіть самі. Торік труна коштувала 27—30 карбованців, а собівартість її становила десь 150 карбованців. Різницю між цінами компенсувала держава. Тобто вона сплачувала наші збитки, і чималі. В нових економічних умовах підприємство не може бути збитковим. Та й держава не під силу стримувати зростання цін.

— Оресте Богдановичу, і як же відбувається це зростання цін?

— В умовах лібералізації, згідно з постановою Президії Верховної Ради України від 27 грудня 1991 року «Про соціальний захист населення і внутрішнього ринку України», встановлені так звані регульовані ціни на наші послуги. Рентабельність не повинна перевищувати тридцять відсотків. Матеріали отримуємо за домовленістю. Наприклад, кубометр деревини — від півтори до двох тисяч карбованців. Додамо ще вартість тканини, і в результаті труна коштує не одну сотню карбованців, а у Києві — приблизно 1100 карбованців.

— Чи можливо виготовляти домовину з якихось інших матеріалів?

— Так. У Дніпропетровську вже багато років існує цех, що виготовляє їх з пресованої макулатури. Це і дешевше, і заощаджуються пиломатеріали.

— Зрозуміло, що підвищили ціни ви несамовільно. Але як бути тим людям, що все життя збирали гроші на «чорний» день, а нині за них хіба що труну можна придбати? Чи компенсуються витрати на ритуальні послуги?

— Компенсуються, але в незначній мірі — дві мінімальні заробітні плати або дві пенсії. Погоджуюся, що 800 карбованців мало чим допоможуть, але... На мою думку, у нинішній ситуації відчутну допомогу мають надавати підприємства та організації, де працювали небіжчики.

— Як же бути одиноким людям? Хто їх поховає?

— Кабінетом Міністрів від 27 лютого цього року видано розпорядження за № 125, яким передбачено поховання одиноких, покинутих за рахунок місцевого бюджету. Як це не прикро, але доводиться констатувати, що в умовах лібералізації цін «родичі» відмовляються від поховання своїх близьких. Якщо в минулому році за рахунок держави в Києві було поховано сімдесят чоловік, то за перші два місяці нинішнього — сто.

— На Заході людина ще за життя оплачує власний похорон. Можливо, і в нас доцільно впровадити щось подібне?

— Безперечно. Тому у лютому нинішнього року в управлінні затверджено положення про прийом попередніх замовлень на проведення поховання. Ним передбачено, що людина за життя укладає контракт з ритуальною службою, вказує довірену особу і частинами сплачує вартість власного поховання.

На такій невеселій ноті ми закінчили розмову. Можна згадати кризовий стан нашої економіки, зрозуміти всі об'єктивні та суб'єктивні причини, які зумовили появу знущальних цін на ритуальні послуги. І все ж погодьмося, що ці проблеми особливі для кожного з нас. Коли ти чуєш подзвін, не забувай, що він і по тобі.

Записала
Тетяна КВІТ.

МІМІКРІЯ

УКРАЇНСЬКА філософія, починаючи з Григорія Сковороди та професорів Києво-Могилянської академії і до М. Драгоманова, В. Вернадського та репресованих у передвоєнні роки С. Семковського, В. Юринця, завжди характеризувалася вільнолюбством. І, як справжня наука, не співала вірнопідданчих од ні царям, ні генсекам. У 1947 році директор Інституту філософії АН УРСР академік М. Омеляновський мав сміливість заперечувати у філософській дискусії навіть самому Жданову. Вагомий внесок у звільнення української філософії від сталінського мракобісся зробив у 60-ті роки і академік П. Копнін.

Однак в останню чверть століття славні традиції української філософії були скомпрометовані. Як зазначалося в постанові I Всеукраїнського конгресу філософів 1991 року, «не вдаючись до самоприниження, ми повинні в той же час беззастережно визнати, що тодішня офіційно затверджена філософія була апологією режиму насилля і брехні».

Про одного з провідних ідеологів радянської псевдофілософії йдеться в цій статті.

Степан ПАВЛЮК,
народний депутат України.

У 1968 році сталася подія, яка докорінно змінила весь плин життя в Інституті філософії УРСР. З благословення тодішнього партійного губернатора комуністичної Малоросії Петра Шелеста був змушений залишити Київ і переїхати до Москви директор інституту Павло Копнін, учений зі світовим ім'ям, котрий, на думку партійних ідеологів, «розвів ревізіонізм і український буржуазний націоналізм». На його місце прийшов В. Шинкарук.

Володимир Іларіонович розумів, що йому насамперед потрібно визначитися з позицією: зайняти вигідну партократії чи розвивати традиції філософських досліджень своїх попередників. Трішки повагавшись, директор зробив вибір. У травні 1969 року на засіданні ЦК Компартії України заслухали доповідь «Завдання наукових і педагогічних працівників у галузі філософських наук». Цеківці були в захопленні від виступу нового директора Інституту філософії, який чітко розставив акценти. У тому ж році Шинкарука було обрано членом-кореспондентом АН УРСР. Виявляючи свою прихильність до нової постаті, П. Шелест доручив Володимиру Іларіоновичу бути своєю довіреною особою під час виборної кампанії до Верховної Ради. Свою «позицію» до копнінського «ревізіонізму» В. Шинкарук таким чином чітко продемонстрував.

Через три роки, коли Шелеста змінив «інтернаціоналіст» Щербицький, почалися розправи з «українськими буржуазними націоналістами». 6 липня 1972 року в Інституті філософії було заарештовано наукових співробітників Є. Пронюка, В. Лісового, В. Бишовця. Як правило, в таких випадках колективи, де відбувалися арешти, намагалися хоч якось захистити своїх товаришів. Керівництво ж інституту, вислужуючись перед власть імущими, за власною ініціативою надіслало до КДБ листа з проханням якомога суворіше покарати Є. Пронюка.

Після арештів на допомогу дирекції і партбюро інституту ЦК послав своїх ландскнехтів С. Дорогунцова, О. Капта, Ф. Рудича. Розгром «українських буржуазних націоналістів» було успішно завершено. Є. Пронюк та В. Лісовий одержали відповідно 12 та 10 років ув'язнення й відбули в «комуністичні артеки». В. Бишовця, С. Кириченко, С. Кудру, В. Цимбал звільнили з інституту. Тепер уже В. Щербицький за «заслуги» в розвитку філософії запропонував В. Шинкаруку бути його довіреною особою на наступних виборах до Верховної Ради. Доктор Шинкарук, демонструючи вірнопідданість першому секретареві ЦК КПУ та його кліці, остаточно посів місце апологета й інтерпретатора політики КПРС та КПУ. Цікаво зазирнути в брошуру, яка вийшла друком уже перебудовного 1988 року і називається «Володимир Іларіонович Шинкарук». Академік характеризується в ній як «пристрасний пропагандист марксистсько-ленінської теорії».

Після перемоги над «посіпаками імперіалізму — українськими буржуазними націоналістами» керівництво інституту взялося за «поглиблення» ідейно-теоретичного рівня філософських досліджень. Розпочалося активне дослідження проблем розвинутого соціалізму, комуністичної праці, переваг соціалістичного способу життя, комуністичного виховання, нової історичної спільноти людей — радянського народу. Майже фізичне задоволення одержували псевдофілософи, критикуючи буржуазну філософію, релігійний світогляд — усе, що не відповідало усталеним стереотипам компартійної ідеології й теоретичним догмам марксизму-ленінізму. Філософська думка в Україні фактично вродилася, її було дискредитовано в очах не лише філософської науки на Заході, а й цілих поколінь українських учених. Зате, як гриби після дощу, з'являлися шинкаруківські «праці»: «Розвиток Мао-Цзедуном ленінської теорії переростання буржуазно-демократичної революції в соціалістичну», «XXIV з'їзд КПРС і питання марксистсько-ленінської філософії», «Розвинутий соціалізм і проблеми становлення нової людини», «Творчий внесок в теорію і практику соціалістичного способу життя: до виходу в світ книги В. В. Щербицького «XXV з'їзд КПРС про вдосконалення соціалістичного способу життя і формування нової людини»...

Партія не скупилася на нагороди вірному ленінцеві. В 1976 році його було нагороджено орденом «Знак Пошани», в 1977 — премією імені Д. Мануїльського, в 1978 — Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР. В тому ж році В. Шинкарук став академіком АН УРСР, а в 1981 — членом-кореспондентом АН СРСР.

Особливих успіхів академік Шинкарук досяг у популяризації «видатних» творів «визначного політичного діяча сучасності» Леоніда Ілліча Брежнєва. За написану в 1982 році роботу «Значение книги Л. И. Брежнева «Воспоминания» для дальнейшего совершенствования идейно-политического, трудового и нравственного воспитания трудящихся» автор одержав орден Леніна і Державну премію УРСР в галузі науки й техніки.

Інститут філософії в роки розвинутого соціалізму перетворився у вотчину КПУ. Тут знаходили притулок компартійні функціонери різних рангів, їхні дружини та родичі. Швидко стали «докторами» О. Капто та Ф. Рудич. Усвідомлюючи особливу роль помічника Щербицького В. Врублевського, академік вважав для себе за честь у 1974 році зарахувати на наукову роботу його дружину. Письменниця і сценарист, Валерія Врублевська була

Без масок

далекою від філософії, хоч обіймала в інституті наукові посади в галузі етики, історичного матеріалізму, історії філософії, наукового атеїзму... За більш як п'ятнадцятирічну наукову діяльність старший науковий співробітник В. Врублевська не надрукувала бодай однієї примітивної наукоподібної статейки. Цікаво, в яку суму обійшлося інституту «хобі» драматурга Врублевської?

Атестації, конкурси, переобрання на посаду, звіти, характеристики — все це для простих смертних. Партійні бонзи, їхні помічники, дружини, діти, свати, куми потрапляли до інституту без цих формальностей. ЦК ж платив директорові своїм покровительством. Так було, приміром, у, по суті, кримінальній історії з розкраданням унікальних книг наукової бібліотеки Інституту філософії. Академік Шинкарук відбувся тоді лиш легким переляком. Всесильні захисники «відмазали» свого протеже, бо й бібліотекою завідувала сестра відповідального працівника ЦК КПУ А. Гордієнка.

Квітень 1985 року став початком нової доби — розпочалася перебудова. Але її вітри оновлення дули повз академіка. Він і далі залишався метром української філософії і паралельно кандидатом у члени ЦК, головою товариства «Знання».

Час владно вимагав змін. Активізувався національно-визвольний рух, вставала з домовини українська мова. І її душитель Щербицький раптом став... її «рятівником». І знову тут як тут вірний помічник, «видатний мовознавець» академік Шинкарук. Забуто полум'яні викривальні слова про «викорінення українського буржуазного націоналізму». Володимир Іларіонович стає пристрасним «борцем» за відродження України, очолює комісію з підготовки проекту Закону про мови.

Залишаючи політичну авансцену, В. Щербицький не забув про свого підручного, передавши йому свою шикарну квартиру та випробуваного помічника В. Врублевського, якого академік негайно зарахував до штату Інституту філософії.

У 1990 році першим секретарем ЦК КПУ стає В. Івашко. Шинкарук тут же демонструє йому свою відданість. «Сьогодні Володимир Антонович Івашко — політичний лідер України. Він з найвищих трибун відстоює інтереси республіки...,— розчулено пише академік в «Оді філософії» («Сільські вісті» за 19 травня 1990 року).

Після того як Івашко дезертирував з України, Шинкарук, щоб залишитися на плаву, вигадує нові ходи. Провівши солідне скорочення штатів під приводом фінансової скрути, директор після заборони діяльності КПУ відразу ж збільшує їх, зараховуючи на провідні посади наукових співробітників колишніх функціонерів сконалої «розуму, честі і совісті нашої епохи». Без будь-якого конкурсу в інститут влилася команда з двадцяти партапаратників. Мімікрія досягла апогею. Почалося тотальне перефарбовування. Збанкрутілі працівники Інституту атеїзму при ЦК КПУ стали в Інституті філософії релігієзнавцями, відділ критики сучасної буржуазної філософії — відділом сучасної зарубіжної філософії і т. ін.

Під час минулорічних виборів членів АН України академік Шинкарук зробив одчайдушну спробу підтримати своїх колишніх соратників з команди Щербицького й «збагатити» філософську науку номенклатурними академіками. Якщо вчені-літературознавці висунули кандидатом у членкори відомого літературного критика І. Дзюбу, а історики — М. Брайчевського, то Шинкарук запропонував від філософів Ю. Римаренка, В. Євдокименка, В. Чернявського, Ф. Рудича, А. Гордієнка — затятих українофобів, борців з Народним рухом України й національно свідомими діячами української науки та культури. Лише звернення Олеся Гончара «Люди, схаменіться!» згуртувало справжніх учених на виступ проти «видатних представників» партійної та академічної номенклатури.

Скучивши за орденами й преміями, Володимир Іларіонович в 1991 році висуває цикл праць, виконаних у застійні часи, на здобуття Державної премії. Правда, номер не вдався.

Сьогодні «школа Шинкарука», щоб утриматися в теплих кріслах філософів-метрів, змінює на протилежні власні переконання (якщо такі були). На I Всеукраїнському філософському конгресі, який недавно відбувся, Шинкарук і свита з надзвичайною легкістю критикували... ЦК Компартії України. Анти-Дюрінг сьогодні терміново замінено на Дюрінг, марксистсько-ленінську філософію оголошено псевдонаукою, а науковий комунізм — утопією. Хамелеонство триває...

В останню чверть століття, завдячуючи «зусиллям» академіка Шинкарука, філософська думка в Україні, яка завжди характеризувалася вільнолюбством і не співала вірнопідданчих од ні царям, ні генсекам, фактично виродилася.

Нині Шинкарук і свита з надзвичайною легкістю оголошують марксистсько-ленінську філософію псевдонаукою, а науковий комунізм — утопією. Хамелеонство триває...

Почавши свою кар'єру з розправи над «українськими буржуазними націоналістами», одержавши титули і регалії вихвалянням зрілого соціалізму і комуністичної ідеології, Володимир Шинкарук сьогодні так само затято проголошує про «світлу добу національного відродження».

Соціальна мімікрія характерна для багатьох ідеологів періоду застою. Але навіть на цьому тлі цинізм академіка Шинкарука вражає. Почавши свою академічну кар'єру з розправи над «українськими буржуазними націоналістами», заслуживши титули і регалії вихвалянням зрілого соціалізму і комуністичної ідеології, він сьогодні так само затято проголошує: «Безперечно, ми переживаємо нині світлу пору відродження національної культури, рідної мови. Оживає душа народу. І прикро, що дехто не вміє — або ж не хоче — бачити ту грань, що відмежовує високе чуття національної гідності від націоналізму, туляче це чорне тавро до природних проявів любові українця до рідної землі, материнської мови й пісні».

У 1972 році за такі слова наукового співробітника Інституту філософії Є. Пронюка було засуджено на 12 років ув'язнення.

Микола РОЖЕНКО,
доктор філософських наук, професор.

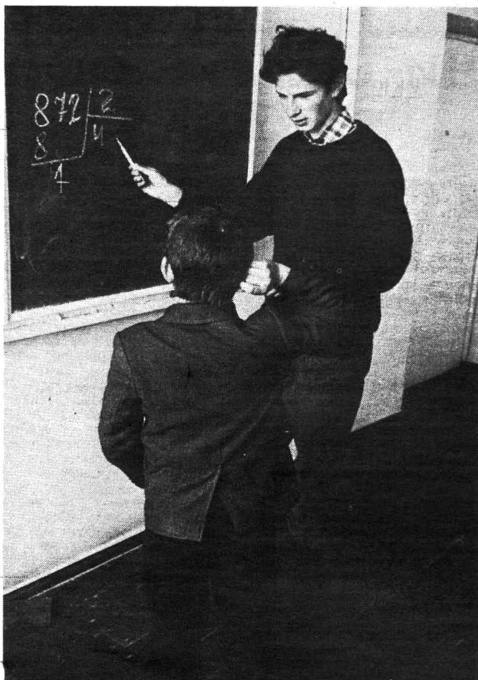

МІЖ БЕРЕГОМ І ЧОВНОМ

Для міських жителів цей первозданний шмат землі зі свіжим повітрям, тихим плесом, не затисненим у бетонні посторонки, гіркуватим запахом паленого картоплиння називається просто й недвозначно — село. Правда, інтонація, з якою його вимовляють, нерідко залежить, приміром, від... погоди. Бо небагато кому з тих, хто любить лишень споглядати милі оку краєвиди, гріє душу холодна мокра краса.

— Від села я відбився, а до міста так і не пристав,— признавався в передсмертних сповідальних нотатках Василь Шукшин.—Мабуть, того все життя почував себе так, ніби стою однією ногою на березі, а другою — на човні.

І хоча тут, у провінції, природжені таланти — співаки, художники, майстрині від Бога — нерідко приречені ставати трактористами і доярками, хоч реалії — комп'ютерний клас, лінгафонний кабінет, диференційоване навчання — поняття такі ж екзотичні й омріяні, як для міських ліцеїстів, наприклад, ковток свіжого неотруєного повітря, хоч тепер тут медичні комісії з'являються частіше, ніж масло в міських магазинах, берег цей для маленьких «селюнів» рідний і любий. Бо то — берег їхнього дитинства. І вони не зречуться його навіть тоді, коли він називатиметься не просто батьківщиною, а четвертою чорнобильською зоною.

Катерина КІНДРАСЬ.

НА ЗНІМКАХ: будні Синявської середньої школи Рокитнянського району на Київщині.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

ВЕЛИКИЙ НАРОД ВИХОДИТЬ У ЄВРОПУ

Сьогодні наш співрозмовник — Тимчасовий повірений у справах Швеції в Україні Матс СТЕФФАНССОН.

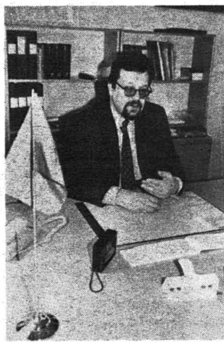

— Яким ви бачите розвиток українсько-шведських відносин?

— Україна для нас — зовсім не щось нове. Можна згадати хоча б наші давні історичні зв'язки ще за епохи Київської Русі. У радянські часи Україна лишалася в тіні. А нині ми із захопленням дивимось, як великий народ входить у Європу. Ми можемо розвивати наші відносини в усіх галузях: політиці, економіці, торгівлі, культурі, туризмі. Минуть перші найзавантаженіші для українського керівництва місяці, і ви побачите тут делегації шведських парламентаріїв, урядовців, «фірмачів». Я був недавно на батьківщині і можу твердо сказати: вони дуже зацікавлені в тому, щоб знайти і налагодити міцні контакти.

— У вас на полицях багато товстих папок. Напевне, ви активно вивчаєте нас?

— Так. Відразу після українського референдуму я приїхав сюди як спеціальний посланник для вивчення ситуації перед визнанням України Швецією. Нині багато часу забирають «технічні» питання з улаштуванням посольства, а нас лише двоє — я й секретар. Втім, незабаром наш штат розшириться, стане легше. Звичайно, стежу за подіями, але дуже хотілося б узнати, скажімо, й українське село.

— Не часто таке почуєш від дипломата.

— Це мене дуже цікавить. Коли я працював у представництві шведської фірми під Києвом, у Борисполі, кілька разів побував у Західній Україні, в Криму. А от східні області лише проїжджав на машині. Тому дуже хотілося б побувати там, зокрема, у великих індустріальних містах Харкові і Донецьку.

— Ви вільно розмовляєте російською мовою. А як справи з українською?

— Я добре її розумію, читаю без проблем, буваю на слуханнях у Верховній Раді і сприймаю 95 відсотків того, що говорять. У цьому мені допомагає знання російської й польської мов. А от говорити українською ще не можу, але займусь цим.

— Яке у вас хобі?

— Дуже люблю театр, як драматичний, так і оперу. Люблю концерти. Багато читаю преси, літератури. Мені також дуже подобається мандрувати й спілкуватися з людьми. А от спортом, на жаль, не захоплююсь.

— Навіть традиційними для шведів лижами?

— Іноді стаю на них, але не дуже часто. А ще я дуже люблю собак. У дитинстві в мене була німецька вівчарка. Але тепер я буквально прив'язаний до роботи і не можу завести меншого друга, бо лише псуватиму йому настрій своєю відсутністю через постійне перебування в офісі.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю провів Олексій ЄВСІКОВ.

Із досьє «Голосу України»

Народився в 1952 році у місті Упсала (Швеція) в родині вчителів. В університеті вивчав російську мову й право. Після університету працював у шведських фірмах, що дало йому змогу, зокрема, півтора року прожити в Україні. З 1981 року — на дипломатичній роботі. Працював у Москві, Варшаві, Лондоні. Неодружений.

Точка зору

ЧИ ВРЯТУЄ ООН КАРАБАХ?

Коли обидві сторони вбивають людей, серед яких жінки, діти, старики, важко стати на чийсь бік і розмірковувати про абстрактну справедливість чи правоту справи тих чи інших людей з автоматами. Хочеться одного — якнайшвидшого припинення кривавого безглуздя і найміцніших гарантій неповторення подібного деінде. В Нагірному Карабасі вже котрий рік поспіль ллється кров, і вже стільки людей намагалося припинити кровопролиття. На жаль, поки що марно...

Спробували це зробити й учасники місії миру, яку надіслав до Нагірного Карабаху міжнародний конгрес у справах людини, що виник у вересні минулого року в Єревані зусиллями представників усіх республік колишнього СРСР і восьми країн, серед яких такі «гранди» світової політики, як США та Франція. Тоді ж конгрес оголосив себе постійно діючим в контексті загальної роботи НБСЄ і послав у зону конфлікту місію миру, яка залучила для вивчення причин конфлікту та шляхів його врегулювання незалежних експертів і спостерігачів.

Про це й розповіли під час прес-конференції на тему «Нагірний Карабах: політичні та правові можливості врегулювання конфлікту» співголова конгресу у справах людини Віталій Данилов та член його оргкомітету, представник України Олександр Кулик.

Перше, на чому вони наголосили, було питання ліквідації стереотипів в уявленнях про конфлікт. Зводяться вони в основному до трьох моментів. По-перше, азербайджанська сторона говорить про «нашу територію», а вірменська — про «наш народ». На думку ж В. Данилова, в Нагірному Карабасі не стоїть питання про належність території: вона споконвічна вірменська, передана Азербайджанові злою волею Й. Сталіна. А отже, насильницьку передачу Нагірного Карабаху Азербайджанові слід розглядати як злочин проти народу і вирішувати в контексті відновлення прав депортованих народів.

По-друге, стереотип про те, що йде війна між Вірменією та Азербайджаном. «Це не так,— заявив В. Данилов.— Иде війна азербайджанських військ проти Нагірного Карабаху на винищення його народу».

По-третє, побутує думка про те, що в ситуації з Нагірним Карабахом існує правова безвихідь, і невідомо, які шляхи з неї можна знайти. Насправді ж, на думку господарів прес-конференції, вихід є. І був, коли в Нагірному Карабасі існувало комітет з особливого управління і зону конфлікту було виведено з-під влади обох ворогуючих республік. Та з часом комітет було скасовано (В. Данилов назвав персональних винуватців цього — М. Горбачова та А. Лук'янова), і знову полилася кров. На думку того ж Данилова, сьогодні вихід з конфлікту — у проголошенні і визнанні світом незалежності Нагірно-Карабаської Республіки, що виникла після всенародного референдуму на цій території. Співголова конгресу послався при цьому на досвід Хорватії, визнання якої започаткувало припинення сербсько-хорватського конфлікту.

Обидва господарі прес-конференції наводили відповідні документи, цитували постанови, наводили факти і висновки незалежних спостерігачів тощо. Може, во.. так і є, не можу безпідставно брати під сумнів їхні слова. Але коли на своє запитання про те, хто ж стріляв і вбив дітей в азербайджанському селі Ходжали наприкінці лютого цього року, почув у відповідь, що, можливо, вірмени, а можливо, й азербайджанці, а останні потім зробили монтаж знімків, щоб підняти пропагандистський гвалт, зрозумів: до миру в цьому регіоні ще далеко. Бо монтаж монтажем, пропагандистські трюки трюками, а діти загинули. І не тільки в Ходжали, а й у Степанакерті, Шуші, інших населених пунктах. І гинуть. Тож нікому не потрібні ті документи, доки в Карабасі лунають постріли.

Господарі прес-конференції запропонували свій варіант розв'язання конфлікту: ввести в Нагірний Карабах «голубі каски» ООН, яка має виступити посередником між ворогуючими сторонами. Як на мене, то зробити це треба якнайшвидше. Кажуть, світ наприкінці XX століття йде до миру і злагоди. Та чи може він називатися цивілізованим, коли таке діється між сусідніми державами? І не про «втручання у внутрішні справи» йдеться, коли десь, повторюю, гинуть люди...

Володимир СКАЧКО.

Зарубіжна преса про нас

Дехто каже українським лідерам, що вони могли б продати ядерні матеріали, придатні для виробництва зброї, за мільярди доларів. Інші переконують українців, що ядерна зброя знадобиться такій країні, як їхня, й було б нерозумно від неї відмовлятися. Обидві ці думки справили на Київ певне враження. Обидві вони безпідставні й безвідповідальні. У приватному порядку й прилюдно міжнародне співтовариство має переконувати: будь-яка спроба України, Казахстану чи Білорусі домогтися для себе незалежного контролю над ядерною зброєю може породити конфлікт і позбавити їх підтримки Заходу, який є найнадійнішим щитом для цих держав, що формуються.

Якщо Україна й Казахстан візьмуть під свій контроль розташовану на їхній території ядерну зброю, вони одразу ж перетворяться на третю й четверту за міццю ядерні держави світу, тим самим відкриваючи зяючий пролом у міжнародному режимі нерозповсюдження ядерної зброї. Якщо велика кількість цих боєголовок виявиться безконтрольною й потрапить на міжнародний ринок зброї, наслідки будуть ще жахливішими.

«Нью-Йорк таймс» (США).

* * * *

Спроби українського уряду широко запровадити використання купонів як заміни карбованця зазнали невдачі. Купони не зуміли викликати до себе довіру в народі, захистити населення від падіння життєвого рівня або ж прокласти шлях до впровадження самостійної української валюти... Україна змушена закуповувати зерно за кордоном, бо селяни відмовляються продавати його за купони. Але найгірше для українців ще, можливо, попереду. Бо якщо уряд почне здійснювати свою невідкладну програму економічних заходів, то українська національна валюта може бути введена в обіг протягом десяти тижнів. Правлячі в Україні апаратники спробують тоді перебудувати економіку таким чином, щоб ізолювати її від підвищення цін у Росії й націлити на експорт. Західні радники у приватному порядку кажуть, що такий крок буде жахливий. З погляду більшості людей, експеримент із захистом ринку не поліпшив їхнього життя.

«Таймс» (Великобританія).

У сусідів

ПОПРАВКИ ДО ЗАКОНУ ПРО МОВИ

прийняла днями Верховна Рада Латвії. Віднині одержати освіту в республіці можна буде тільки латиською мовою.

«Росіянам не залишиться нічого іншого, як на власні кошти створювати свою систему освіти, — заявив з цього приводу керівник парламентської фракції «Рівноправність» Сергій Діманіс. — Так створюється явище, яке зветься культурно-національною автономією, а на її основі може виникнути апартеїд». На його думку, це навіть не політична наївність, а «складова частина певної політики, скерованої на створення дискомфорту у некорінного населення республіки й провокування реімміграції».

Крім того, російськомовне населення платитиме двічі: податки, які підуть на фінансування латиських шкіл, і йому ж доведеться шукати засоби на утримання своїх навчальних закладів.

Прийнятий три роки тому й на сьогодні значно відредагований Закон про мову набере чинності з 5 травня нинішнього року. Ним передбачено обов'язкове використання латиської мови в державних структурах, діловодстві та сфері послуг. Тому всім службовцям необхідно продемонструвати відповідні своєму фаховому рівню знання державної мови. Рівень володіння мовою оцінюватиметься спеціально створеними комісіями.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.
Рига.

Погляд

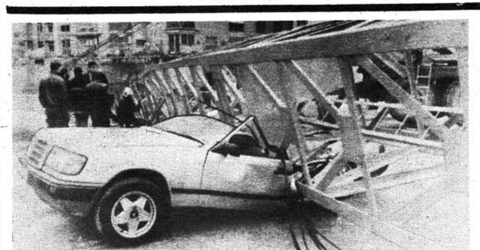

ТРАПЛЯЄТЬСЯ Ж ТАКЕ!

Скільки разів ми бачили на парканах навколо майданів, де ведеться будівництво, табличку: «Не стій під стрілою!» Але з'ясовується, що іноді небезпечно не тільки стояти чи ходити під працюючим будівельним краном, а й проїжджати повз нього. Так, в іспанському місті Гранада на дорогу упав 15-метровий підйомний кран і розплющив автомобіль, який рухався повз місце аварії. На щастя, водій вискочив з машини, встигнувши лише сильно перелякатися. А от шикарний «Мерседес» уже не відновиш.

Фото ЕФЕ — ІТАР — ТАРС.

Експрес-новини

У каліфорнійському місті Монтені (США) триває конференція експертів США і країн СНД, на якій обговорюються питання ядерних технологій у колишніх радянських республіках. У конференції беруть участь офіційні представники Білорусі, Казахстану, України і Росії.

* * *

Європейське співтовариство визнало незалежність Боснії і Герцеговіни. Тим часом бронетранспортери федеральної армії Югославії продовжують патрулювати вулиці столиці республіки Сараєво. У місті оголошено комендантську годину через сутички між мусульманами і хорватами, які виступають за незалежність, і сербами, котрі борються за єдину Югославію.

* * *

Попередні результати парламентських виборів в Італії свідчать про те, що правляча ліво-центристська коаліція може одержати достатню кількість місць у парламенті, щоб зберегти необхідну більшість. Згідно з останніми даними цей блок може дістати мінімальну перевагу як у сенаті, так і в нижній палаті через довгу складну систему пропорційного представництва. Більше за всіх голосів втратили колишні комуністична партія лівих сил і партія християнських демократів прем'єр-міністра Андреотті.

* * *

Тривають первинні вибори з висунення кандидатів на пост Президента США від демократичної партії в трьох штатах — Нью-Йорк, Канзас і Вісконсін. Найреальнішими претендентами є губернатор штату Арканзас Клінтон і колишній губернатор Каліфорнії Браун.

* * *

Заступник генерального секретаря ООН Петровський прибув до Триполі. Він роз'яснить Каддафі прийняту минулого тижня Радою Безпеки резолюцію, яка передбачає застосування санкцій проти Лівії в разі її відмови співпрацювати у міжнародному розслідуванні вибухів західних авіалайнерів.

Компетентна думка

ГОБРІ—НЕ «ГОРБІ», ХОЧА У ФОРОСІ

Все більше західних бізнесменів, незважаючи на непевний стан нашої економіки, намагаються все-таки вийти на наш «ніби ринок». Чим же їх вабить Україна? Це та інші запитання я поставила Паскалю ГОБРІ, президентові Міжнародної асоціації економічної та фінансової стратегії. Пан Гобрі до того ж активно займається бізнесом і вже відкрив своє представництво у славнозвісному Форосі.

— Що привело вас в Україну?

— Співдружність незалежних Держав — це великий континент, безумовно, майбутнього. Та, оскільки я економіст, для мене це можливість експерименту. Хочу пояснити, що це означає. Мені здається, що нині економістам нічого сказати про політичну й економічну еволюцію країн СНД. Всі, хто висловлювався з цього приводу, помилуються. Я вважаю, щодо цих країн треба бути прагматиком. Можна, звичайно, сидіти в паризькому офісі, писати статті та доповіді, але тоді історія промайне перед вашим носом і ви нічого в цьому не зрозумієте... Навіть під час мого перебування в Києві ми обговорювали не глобальні проблеми, а домовлялися про конкретні справи.

— Членів вашої асоціації не лякає економічна ситуація в Україні?

— Ми маємо спеціальний приватний філіал для партнерів, які не бояться. А ті, що бояться, не працюють у цій частині світу, хоча даремно. Втім, вони вільні у своєму виборі.

— Який фінансовий прогноз для України? Чи великий інтерес французьких підприємців саме до нашої країни?

— Я борюсь якраз за те, щоб Україна відігравала більш важливу роль на міжнародній арені. Це правда, що Україна ще вважається частиною Росії. Та впевнений: Франція повинна зіграти велику роль для визнання специфічної ролі України.

— Які конкретні кроки ви робите на шляху до цього?

— Ми вже почали вкладати капітал, і досить великий, в основному у проекти, пов'язані з нерухомим майном. Ми переважно займаємося будівництвом та реставрацією готельних комплексів.

— Вас цікавить лише столиця?

— Звичайно, ні. Ми вже більше зробили в Криму, аніж у Києві, бо вважаємо, що туризм буде розвиватися переважно там.

— Чи влаштовує вас економічне законодавство України?

— І так, і ні. Моє знання українських законів, звичайно недостатнє, вони не перестають змінюватися. Як не парадоксально, але вважаю Україну однією з найліберальніших країн у світі, тому що адміністративна структура відстає і не встигає зв'язати підприємців по руках і ногах, від чого ми потерпаємо на Заході.

— Чи є сприятливою економічна та фінансова політика нашого уряду для залучення західних інвесторів?

— Іноземних інвесторів більше непокоїть юридична нестабільність. Тобто ми не знаємо, чи буде чинним закон через два тижні. Наприклад, якби навіть вирішили, що з наступного дня Україна стане для бізнесу податковим раєм, то це все одно не змусить інвесторів відразу кинутися сюди, оскільки вони не впевнені, що через місяць не буде прийнято протилежного рішення.

— А вас це не зупиняє?

— Ні. Я вважаю, що люди, які нині прийшли до влади у вашій країні, прагнуть створити справді ліберальну економіку. А я у всякому разі не знаю, як можна займатися бізнесом, не ризикуючи. Юридичний ризик я беру на себе.

Розмову вела Катерина ВОРОНЕНКО.

Що нового

У Міністерстві охорони навколишнього природного середовища

Підписано Заяву щодо основних напрямів науково-технічного співробітництва в галузі територіального розвитку та охорони навколишнього середовища між Міністерством охорони навколишнього природного середовища України та Міністерством територіального розвитку й охорони навколишнього середовища Баварії, а також Програму співробітництва до 1995 року. Остання передбачає обмін досвідом у галузі екології, сприяння в розробці автоматизованих систем контролю якості навколишнього середовища, газоаналітичного устаткування, організацію семінарів і конференцій фахівців України та Баварії.

Найближчим часом заплановано підписати угоди з відповідними міністерствами Польщі та Угорщини.

* * *

Продовженням домовленостей між Агентством по охороні навколишнього середовища США та Міністерством охорони навколишнього природного середовища України стало підписання в Києві Меморандуму про співробітництво, яке включає розгляд нових спільних програм за участю зацікавлених міжнародних організацій та приватних компаній.

* * *

Останнім часом ЮНЕП, Всесвітній банк та глобальний економічний фонд розглядають можливість фінансування національних програм шести причорноморських країн, серед них і України, з оздоровлення екологічного стану Чорного моря. Вже відбулися перші візити міжнародних груп експертів. За попередніми підрахунками, Україна може отримати більш як 20 мільйонів доларів на виконання цього проекту.

* * *

Надходять пропозиції від багатьох західних бізнесменів, серед яких Б. Бішоп, Р. Хатчісон (США), К. Корчинський (Канада), Х. Рюкель (ФРН) та інші, щодо надання послуг та створення спільних підприємств у галузі екології.

Олександр БЄЛОВ.

Коротко

● Збір підписів за відновлення компартії розпочався в Киргизстані. Проводить його ініціативна група, яка переважно складається з ветеранів партії. Щоб досягнути цієї мети законним способом, необхідно зібрати 500 підписів. Враховуючи ж лояльне ставлення багатьох киргизстанців до недавнього минулого, повідомляє наш власний кореспондент з Бішкека, зробити це організаторам акції буде зовсім неважко.

● Міжнародну телефонну станцію на 200 каналів планує ввести в дію на початку травня Міністерство зв'язку Білорусі. Жителі Мінська тоді матимуть змогу розмовляти з абонентами у найбільших містах Європи. А через Лондон — зв'язуватимуться і зі Сполученими Штатами.

● Вперше після другої світової війни смертність у Росії перевищила народжуваність. За даними Держкомстату Російської Федерації, у січні цього року померло 167 тисяч чоловік, а народилося лише 147,3 тисячі.

● Молдовська поштова служба відновила приймання грошових переказів з Росії. Заборону на них введено на початку року через побоювання, що приплив до Молдови незабезпечених «дерев'яних» дестабілізує її економіку. Виявилось, однак, що цей захід більше зашкодив молдовським громадянам, які протягом трьох місяців не могли отримати свої гроші, чесно зароблені за межами республіки.

● Указ про помилування осіб, засуджених за розкрадання й приписки по так званим «бавовняним справам», підписав Президент Туркменистану Ніязов. Завдяки президентській милості на свободі невдовзі опиняться 41 чоловік.

● На всенародне обговорення винесено два варіанти державного герба Республіки Узбекистан. На обох є зображення легендарного птаха Семурга — символа шляхетності й сили, а також — восьмигранника, який символізує єдність та багатообразність світу. Різняться варіанти лише тим, що на одному зображенні — ще й півмісяць та зірка.

Отакої!

ПРАЦЮЮТЬ НА РОСІЮ

Не виключено, що один з колишніх міністрів ФРН, а нині депутат бундестагу, ім'я якого не називається, був агентом міністерства державної безпеки НДР, а тепер працює на колишнє КДБ.

Як повідомило сьогодні агентство ДДП, в цьому зв'язку генеральний прокурор ФРН дав вказівку провести відповідне розслідування. Приводом для цього стали інтерв'ю, які дав різним засобам масової інформації колишній керівник БНД (німецької розвідки), а потім і федерального відомства по охороні конституції (контррозвідки) Херіберт Хелленбройх.

За його даними, нині приблизно 300—400 колишніх агентів «штазі» працюють на Росію. Серед них — окрім одного колишнього боннського міністра — є й декілька депутатів бундестагу.

Олександр СЕМЕНОВ.

А як у них!

Прийшов виконати волю Президента

Відбулася презентація першого з шести «префектів» Президента Киргизстану — глави державної адміністрації Чуйської області Апаса Джумагулова.

Аскар Акаєв, який виступив на церемонії, сказав, що для подолання кризи виконавчої влади на місцях слід переймати все краще з організаційного й практичного досвіду колишньої компартії. Президент також закликав адміністрацію Чуйської області (де найбільш строкатий склад населення, найбільший промисловий і сільськогосподарський потенціал республіки), звернути особливу увагу на три головні проблеми: наведення порядку в аграрному секторі, зміцнення міжнаціональної згоди й соціальну підтримку й захист киргизстанців.

Апас Джумагулов, у недавньому минулому Голова Ради Міністрів Киргизької РСР, а потім голова Чуйської обласної Ради, одержав напуття й від аксакала: ковпак (національний головний убір) і батіг. А це означає: керівництво має бути мудрим, але твердим.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Інформ-шоу

БЕРЕЖИСЬ ФОТОАПАРАТА!

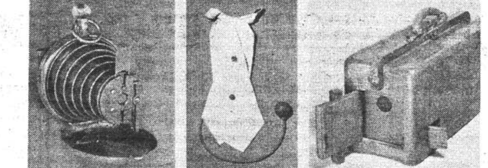

254 міні-фотоапарати налічує колекція лондонського антиквара Д. Лоуренса, яку він виставив на аукціон. Колекція вражає не тільки різноманітністю конструкцій, а й дає змогу простежити еволюцію потайних фотокамер. Крім перших «міні», які ледь уміщалися в саквояж, є справжні шедеври технічного прогресу кінця XIX століття. Наприклад, англійський кишеньковий годинник. Достатньо було натиснути на циферблат, як годинник враз перетворювався у фотоапарат. Серед експонатів колекції є фото-запальнички, тростини, пояси і навіть фото-краватки.

Загальна вартість експонатів становить вісімсот тисяч німецьких марок. Своє бажання продати колекцію Лоуренс пояснює зміною хобі. Відтепер він збиратиме перші моделі фотоапаратів фірми «Кодак».

На знімку: «фотоекспонати» колекції Д. Лоуренса — годинник, краватка, саквояж.

Фото з журналу «Шпігель» (ФРН).

Пишемо нову Конституцію України

НЕ СТАВТЕ ВОЗА ПОПЕРЕД КОНЯ

Здавалося б, це аксіома — Конституція має бути документом на віки. Задля того вона й створюється, щоб не зраджувати ідеалам правової держави у залежності від політичної моди або чиїхось особистих уподобань. Тому й у світі практика внесення поправок до Конституцій різних держав пов'язана з жорсткою регламентацією.

Від чого ж залежало 19 червня минулого року схвалення Верховною Радою (тоді ще УРСР) тих чи інших положень Концепції нової Конституції? Тієї Концепції, що й мала стати основою для написання самого тексту проекту Конституції?

Не берусь перелічувати всі чинники. Але, на мою думку, величезний вплив справляло прагнення тодішньої парламентської більшості залишити й нову Конституцію заідеологізованою.

Науково-практична конференція, що передувала розгляду Концепції нової Конституції України у парламенті, зіштовхнула тоді науковців. З одного боку, виступили прихильники заідеологізованого права, з іншого, — так би мовити, чистого права. Хто кого? Одні відстоювали соціалістичний вибір, а інші доводили неспроможність соціалістичної системи забезпечити права людини. Так схематично можна, на мій погляд, окреслити коло тодішньої дискусії. Мета її була «просвітити» депутатський корпус, який мав зробити вибір між положеннями концепцій: поданих робочою групою і самою Конституційною комісією, а також альтернативними їй (ЦК КПУ, групи членів Конституційної комісії, окремих народних депутатів).

«Поступившись принципами», більшість тоді все ж таки визначилася у назві документа — «Конституція України» замість, скажімо, тоді запропонованої ЦК КПУ «Конституція Української Радянської Соціалістичної Республіки». А от розлучитися із «соціалістичним вибором» — годі було й говорити. Тож і записали в Концепції обтічну фразу: «У преамбулі закріплюється соціалістичний вибір як намір побудувати засноване на праці суспільство соціальної справедливості».

Іншим чинником, що впливав на зміст певних положень Концепції, на основі якої мала писатися Конституція на віки, було втягування України до підписання Союзного договору. Ця ідея теж керувала більшістю в парламенті, а ті, хто її не підтримував, вважалися мало не зрадниками... Далася взнаки, щоправда, й відсутність чіткої позиції України з цього питання. Саме тому в Концепції ще й досі записано, що розділ «Засади конституційного ладу» «завершуватиметься визначенням позиції Республіки щодо Союзу Суверенних Держав».

Ці приклади свідчать, що саме життя випередило Концепцію. А відбулося це великою мірою тому, що спочатку бралися до уваги ідеологія і політика, а потім уже інтереси України як держави. Простіше сказати: поставили воза поперед коня. А до того ж, на тому «возі» ще й депутатське «я» опинилося. Бо аргументом, скажімо, на користь однопалатного парламенту лунали сентенції, що, мовляв, образливо поділяти депутатів за гатунком, створюючи народну палату і палату представників, до якої б входили здебільшого фахівці.

Хоча, думаю, самі депутати розуміють: «гатунок» їхній таки різний з точки зору знання права, теорії та практики юриспруденції, державного будівництва. Саме ці знання у законодавчому органі мають важливе значення. А з іншого боку, неможливо навіть уявити, щоб усі депутати обиралися виключно за критерієм володіння правовими нормами. Для розв'язання, зокрема, проблеми якості законотворчого процесу пропонувався варіант двопалатного парламенту. На його користь є й інші докази.

Не минуло й року, не те, що століття, як Концепція, на основі якої мала писатися Конституція на віки, виявилася застарілою. Соціалістичний вибір, Союз Суверенних Держав — це вже історія. А Конституція — то майбутнє.

Постає питання: чи можна сподіватися, що вона і справді стане нашим майбутнім, коли Верховна Рада працює на непрофесіональній основі? Хоча законодавчий процес увійшов нині у більш-менш робоче русло, все ж таки не рідкісними є суперечності в законах, нечіткість у формулюваннях, що викликає хибне тлумачення законів... Втім, саме цей парламент має прийняти нову Конституцію.

Тому, мабуть, логічно було б, працюючи над її проектом, не намагатися винайти велосипед, а спертися на досвід демократичного державного будівництва, закономірності суспільного розвитку, як це і зробила, взявши на себе таку сміливість, робоча група, очолювана професором, доктором юридичних наук Леонідом Юзьковим.

29 січня вона завершила роботу над текстом проекту Конституції. Не закріплено в ньому «соціалістичний вибір», натомість записано, що жодна ідеологія не повинна обмежувати свободу переконань, поглядів, думок і не може визнаватись офіційною державною ідеологією. Розділ «Засади конституційного ладу» завершується не визначенням позиції Республіки щодо Союзу Суверенних Держав, а положенням про те, «що зовнішня політика України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства на основі неухильного додержання принципів поваги до державного суверенітету і суверенної рівності» та інших прийнятих у світі засадах.

Щодо одно- чи двопалатної структури, подано два варіанти.

У проекті є чимало розбіжностей з Концепцією. З усього видно: парламенту доведеться вносити до неї зміни. Цьому має передувати ретельне вивчення проекту Конституції, опрацювання його в постійних комісіях. Ефективність цієї роботи буде можливою, якщо до самого проекту депутати поставляться неупереджено. Так, він вимагає істотного доопрацювання, уточнення, редагування. Вже нині при високій оцінці його в цілому, скажімо, у ході міжнародного семінару, що відбувся у Центрально-Європейському університеті в Празі, висловлено чимало зауважень і пропозицій. Можливо, доцільно, як це зробили в Росії, звернутися за експертизою проекту Конституції до визнаних у світі правознавців Сполучених Штатів Америки. Все це, мабуть, не завадить.

Якщо ж вдатися до прогнозування, то прийняття самої Конституції України — є далекою перспективою. Було б добре, якби зміни до Концепції були внесені вже у квітні чи, принаймні, травні. Тоді можна було б сподіватися, що восени парламент приступить до обговорення, а згодом і прийняття проекту за основу. Після цього він має бути опублікований для всенародного обговорення, підсумки якого також враховуватимуться. І лише після прийняття остаточного варіанта нової Конституції Верховною Радою проект буде винесено на всеукраїнський референдум, який, можливо, відбудеться вже наступного року. Тільки після цього Верховна Рада прийме Конституційний закон про введення в дію Конституції України. Сподіваємось — таки на віки.

Світлана ПИСАРЕНКО,
парламентський оглядач «Голосу України».

ДЕРЖА... ІСТО...

КОРДОНИ — невід'ємна ознака будь-якої держави. Вони є обов'язковим елементом, що сприяє формуванню єдиного державно-територіального організму. Без чітко визначених і добре захищених кордонів держава не може забезпечити своє суверенне право на організацію власної політичної та соціально-економічної системи.

Історія формування державних кордонів України тісно пов'язана, з одного боку, з етнічним розселенням українців, а з другого — із зародженням і становленням української державності.

Розвиток міжнародних процесів та внутрішні обставини після розпаду Київської Русі і загарбання польсько-литовськими феодалами Галицько-Волинського князівства на тривалий час перервали процес розбудови української державності. Лише в другій половині XVII століття частина етнічних земель, заселених українцями, була об'єднана в державу під проводом Б. Хмельницького. За умов українсько-польської війни і загрози з боку кримчаків новонароджена державність не змогла самостійно забезпечити сталість своїх територіальних меж, перетворити їх у надійно захищені державні кордони. Щоб вижити, вона змушена була укласти військово-політичний союз з Росією. Статті Переяславської угоди де-юре зберігали за Україною широкі автономні права. Але де-факто цар дуже швидко зігнорував їх як такі, що не мали міцних міжнародно-правових гарантій і не ґрунтувалися на взаємних державних зобов'язаннях. Створивши Малоросійську колегію, Петро І грубо порушив автономію України. Його наступники остаточно позбавили Україну навіть тих жалюгідних залишків державної самостійності, які ще були, перетворивши її в «малоросійську провінцію». Довершила справу Катерина II, яка ліквідувала Січ і перевезла гетьманську символіку державної влади до Петербурга. В наступні роки російський цар зробив усе, щоб саме поняття «Україна» зникло не тільки з географічних карт, а й з пам'яті народної.

Третій поділ Польщі 1795 року призвів до нового перерозподілу етнічних українських земель між двома імперіями — Австрійською і Російською. У складі Росії опинилося близько 80, а в складі Австрії — 20 відсотків українських земель. Проводячи свої адміністративні реформи, царський уряд дбав, щоб кордони «малоросійських» адміністративних одиниць не збігалися з українськими етнічними межами. Тому значна частина компактно розселених українців опинилася поза «малоросійськими» губерніями на Курщині, Воронежчині, Кубані. Водночас багато росіян проживало в Донбасі, на Харківщині, Катеринославщині, де природні міграційні процеси стимулювалися відповідними імперськими заходами. Така ситуація, за задумами великодержавників, повинна була назавжди стати на заваді відродженню української державності в її повних національних межах. У 1913 році українські землі в складі Російської імперії входили до дев'яти губерній: Київської, Волинської, Катеринославської, Подільської, Полтавської, Таврійської (без Криму), Харківської, Херсонської та Чернігівської.

Революційні події 1917 року активізували національно-визвольний рух українського народу. Керівництво ним перебрала створена в березні того ж року Центральна Рада. Питання відновлення української державності постало на практичний ґрунт. В результаті переговорів з Тимчасовим урядом було передано для автономного управління Центральній Раді п'ять губерній: Київську, Волинську, Подільську, Полтавську та Чернігівську (без північних повітів). Інші українські губернії наділялися правом самим визначатися щодо приєднання до України. Після того, як у жовтні 1917 року Тимчасовий уряд було повалено і до влади прийшли більшовики, Центральна Рада Третім Універсалом від 20 листопада проголосила створення Української Народної Республіки, а також поширила компетенцію практично на всі етнічні українські землі, що входили до складу колишньої Російської імперії. Виняток становили Холмщина і Воронежчина, населення яких саме мало вирішити свою долю. Таким чином, було зроблено реальний крок до практичного втілення ідеї першого президента УНР М. Грушевського про утворення національної держави соборної України.

Участь ...
Брестськи...
ворах дал...
засадах м...
визначити ...
ближчими ...
ми. З Аво...
проходив ...
ському к...
женою По...
Тарноград...
Шебрешин...
Пугачів —...
річчя — М...
Литовськ ...
товськ...
гонівс...
додатков...
підписани...
року, УН...
відмовити...
та деяких ...

Кордон ...
Радянсько...
начити спе...
цими двом...
її виробле...
ло направ...
чолі з Х. ...
нуїльськи...
квітня Це...
зігнали н...
розп...
П. С...
була визна...
лінія: Су...
Стародуб ...
верський ...
— Колонт...
Беленіхіне...
нева рево...
падіння ...
падськ...
дій в Укр...
ку денного...
ні кордон...

Розпад ...
сприяв де...
гортанню ...
вольного ...
хідноукра...
листопаді ...
ві було пр...
українськ...
ліку (ЗУН...
демократ...
стала вел...
ЗУНР 22...
Незв...
ратифікаці...
мав непер...
житті укр...
довівши ...
соборної ...
роки гр...
попри же...
раїнських...
вдалося с...
ціональну...
терені в...
їнських з...
два десят...
лична, ...

ДЕРЖАВНІ КОРДОНИ У…
ІСТОРІЯ І СУЧАСН…

КОРДОНИ — невід'ємна ознака будь-якої держави. Вони є обов'язковим елементом, що сприяє формуванню єдиного державно-територіального організму. Без чітко визначених і добре захищених кордонів держава не може забезпечити своє суверенне право на організацію власної політичної та соціально-економічної системи.

Історія формування державних кордонів України тісно пов'язана, з одного боку, з етнічним розселенням українців, а з другого — із зародженням і становленням української державності.

Розвиток міжнародних процесів та внутрішні обставини після розпаду Київської Русі і загарбання польсько-литовськими феодалами Галицько-Волинського князівства на тривалий час перервали процес розбудови української державності. Лише в другій половині XVII століття частина етнічних земель, заселених українцями, була об'єднана в державу під проводом Б. Хмельницького. За умов українсько-польської війни та загрози з боку кримчаків новонароджена державність не змогла самостійно забезпечити сталість своїх територіальних меж, перетворити їх у надійно захищені державні кордони. Щоб вижити, вона змушена була укласти військово-політичний союз з Росією. Статті Переяславської угоди де-юре зберігали за Україною широкі автономні права. Але де-факто цар дуже швидко зігнорував їх як такі, що не мали міцних міжнародно-правових гарантій і не грунтувалися на взаємних державних зобов'язаннях. Створивши Малоросійську колегію, Петро I грубо порушив автономію України. Його наступники остаточно позбавили Україну навіть тих жалюгідних залишків державної самостійності, які ще були, перетворивши її в «малоросійську провінцію». Довершила справу Катерина II, яка зліквідувала Січ і перевезла гетьманську символіку державної влади до Петербурга. В наступні роки російський цар зробив усе, щоб саме поняття «Україна» зникло не тільки з географічних карт, а й з пам'яті народної.

Третій поділ Польщі 1795 року призвів до нового перерозподілу етнічних українських земель між двома імперіями — Австрійською і Російською. У складі Росії опинилося близько 80, а в складі Австрії — 20 відсотків українських земель. Проводячи свої адміністративні реформи, царський уряд дбав, щоб кордони «малоросійських» адміністративних одиниць не збігалися з українськими етнічними межами. Тому значна частина компактно розселених українців опинилася поза «малоросійськими» губерніями на Курщині, Воронежчині, Кубані. Водночас багато росіян проживало в Донбасі, на Харківщині, Катеринославщині, де природні міграційні процеси стимулювалися відповідними імперськими заходами. Така ситуація, за задумами великодержавників, повинна була назавжди стати на заваді відродженню української державності в її повних національних межах. У 1913 році українські землі в складі Російської імперії входили до дев'яти губерній: Київської, Волинської, Катеринославської, Подільської, Полтавської, Таврійської (без Криму), Харківської, Херсонської та Чернігівської.

Революційні події 1917 року активізували національно-визвольний рух українського народу. Керівництво його перебрала створена в березні того ж року Центральна Рада. Питання відновлення української державності постало на практичний грунт. В результаті переговорів з Тимчасовим урядом було передано для автономного управління Центральній Раді п'ять губерній: Київську, Волинську, Подільську, Полтавську та Чернігівську (без північних повітів). Інші українські губернії наділялися правом самим визначатися щодо приєднання до України. Після того, як у жовтні 1917 року Тимчасовий уряд було повалено і до влади прийшли більшовики, Центральна Рада Третім Універсалом від 20 листопада проголосила створення Української Народної Республіки, а також поширила компетенцію практично на всі етнічні українські землі, що входили до складу колишньої Російської імперії. Винятком становили Холмщина і Воронежчина, населення яких саме мало вирішити свою долю. Таким чином, було зроблено реальний крок до практичного втілення ідеї першого президента УНР М. Грушевського про утворення національної держави соборної України.

Участь делегації УНР у Брестських мирних переговорах дала можливість на засадах міжнародної угоди визначити кордони з найближчими західними сусідами. З Австро-Угорщиною він проходив по старому російському кордону, з відродженою Польщею — по лінії Тарноград — Білограй — Шебрешин — Красностав — Пугачів — Радин — Межиріччя — Мельник — Високо-Литовськ — Кам'янець Литовськ… — Пружа… — Вигонівс… озеро. …к за додатковими протоколами, підписаними 4 березня 1918 року, УНР змушена була відмовитися від Холмщини та деяких інших земель.

Кордон між Україною та Радянською Росією мала визначити спеціальна угода між цими двома державами. Для її вироблення в Україну було направлено делегацію на чолі з Х. Раковським і Д. Мануїльським. Але наприкінці квітня Центральну Раду розігнали німці, і переговори розп…лися з …рядом П. С…ропадського. … них була визначена демаркаційна лінія: Сураж — Унеча — Стародуб — Новгород-Сіверський — Глухів — Рильськ — Колонтаївка — Суджа — Беленіхіне — Куп'янськ. Лютнева революція в Німеччині, падіння …режиму … Скоропадськ… почат… …ойових дій в Україні зняли з порядку денного питання про східні кордони.

Розпад Австро-Угорщини сприяв дедалі більшому розгортанню національно-визвольного руху населення західноукраїнських земель. У листопаді 1918 року у Львові було проголошено Західноукраїнську Народну Республіку (ЗУНР). Кульмінацією демократичного відродження стала велика злука УНР і ЗУНР 22 січня 1919 року. Незв…чи на певн… …кларативність цього акта, він мав непересічне значення в житті українського народу, довівши невмирущість ідеї соборної України. Однак у роки громадянської війни попри жертовні зусилля українських патріотів так і не вдалося створити міцну національну державність на терені всіх етнічних українських земель. Майже на два десятиліття Східна Галичина, частина Волині та Північна Буковина опинилися в складі Польщі і Румунії, лише після другої світової війни було приєднано до України Закарпаття.

Історія розпорядилася так, що нове об'єднання українських земель відбувалося навколо Радянської України. Наявність певних, хоч і формальних, ознак національної державності, які мала УСРР (а з 1936 року — УРСР), економічні та етнографічні чинники спонукали партійно-державне керівництво провести територіальне розмежування між радянськими республіками. На спільному засіданні в Наркомнаці РСФРР 25 лютого 1919 року було укладено Договір про кордони. Представники України згодилися визнати територію республіки в межах дев'яти губерній колишньої Російської імперії, за винятком Суразького й Новозибківського повітів Чернігівської губернії, та Білгородського і Гайворонського Харківської, які відійшли до Російської Федерації. Під час засідання відбулося також попереднє обговорення питання про кордони між Україною та Литовсько-Білоруською республікою, Кримом і Донською областю. Затвердивши 10 березня 1919 року Договір про кордони, радянський уряд України мало опікувався тим, що поза межами республіки у прикордонній смузі РСФРР компактно проживали мільйони українців. Це викликало від них зливу листів, звернень, в яких вони просили й навіть вимагали приєднати їх до України. Під тиском цих обставин уряд України в 1924 році запропонував ВЦВК Союзу РСР проект закону «Про зовнішні кордони УСРР», в якому з економічної точки зору, враховуючи дані перепису населення, було обгрунтовано необхідність повернення територій компактно заселених українцями. В результаті до України було приєднано землі, на яких мешкало 278 тисяч чоловік, а Російській Федерації передано територію з населенням близько 479 тисяч чоловік. Поза межами України на безпосередньо прилеглій до РСФРР території залишилось понад 2 мільйони українців. Вони були приречені на тотальну русифікацію. Архівні джерела свідчать, що в 1924/1925 навчальному році з 56033 школярів-українців у школах Курської губернії рідною мовою здобували освіту лише 345 дітей, або 0,6 відсотка. На селі діяли лише три українські школи. У 1926/1927 навчальному році губвно планував відкрити аж 43 школи I ступеня, в яких мали навчатися 5880 дітей, причому викладання українською мовою передбачалося лише на першому році навчання. Шкіл II ступеня мало відкритися три, хат-читалень — 22, лікнепів — 51 в розрахунку на 3700 чоловік.

У 1924 році на догоду своїм політичним амбіціям партійно-державне керівництво СРСР нав'язало Радянській Україні створення в її складі на Лівобережжі Дністра Молдавської Автономної Республіки. Схильне розглядати кордони між республіками не як державні, а лише адміністративні, сталінське керівництво легковажно підходило до розв'язання цих проблем. Створена з порушенням чинних у союзній практиці принципів для національно-державних утворень такого типу, Молдавська АСРР включала території з переважним українським населенням. За переписом 1926 року 48,5 відсотка її мешканців становили українці і лише 30,1 відсотка — молдавани. Тимчасові кордони між Україною і МАСРР були визначені 11 жовтня 1924 року на засіданні Раднаркому УСРР. Їх уточнення тривало аж до вересня 1926 року, коли ВУЦВК та РНК УСРР прийняли постанову «Про врегулювання кордонів Автономної Молдавської Соціалістичної Радянської Республіки». До складу МАСРР увійшло 11 районів Лівобережжя Дністра — Слободзейський, Тираспольський, Дубоссарський, Рибницький, Кам'янський, Крутянський (Кодимський), Бірзульський (Котовський), Балтський, Ананьївський та Красноокнянський.

Подальші зміни українсько-молдавського кордону припадають вже на початок 40-х років, коли після приєднання Бессарабії було утворено

Молдавську …
його опис н…
Верховної Р…
від 4 листоп…
«Про встано…
між Українсь…
давською Р…
до нього зі…
манської й …
ластей Укра…
давалися Єд…
чанський і …
кого районів …
було перева…
ким. Визначе…
дон між Укр…
вією досить …
ареали етніч…
українців та…

Кінець …
40-х років …
ширенням …
меж України…
єднання за…
і північнобу…
мель. Ці под…
ку, мали не…
рактер. З о…
шість укра…
сприйняла …
ний процес …
торичних е…
України, а з …
лідок таємн…
диктаторів —…
лера. Це во…
нулося для …
чами закато…
ляних, сотня…
тованих до …
ресня 1939 …
саний нім…
договір про …
Детальний …
було наведе…
секретних п…
практично …
вольняв усі …
Гітлер пого…
питися наві…
тегічно важ…
меччини наф…
йонами, як…
рислав. Ро…
росплетінь …
що, на від…
Гітлер, готу…
проти СРСР …
дон тимчасо…
шистської …
ти СРСР п…
лінське кері…
ня 1941 ро…
СРСР та П…
було підписа…
новлення ди…
носин та вз…
війні. Її п…
радянський …
недійсним …
чиною щод…
змін у Пол…
Сталін не м…
тати* Поль…
їнські землі…
ло польсько-…
сини упродо…
війни. Лиш…
року на ко…
це питання …
США, Англ…
тримали Ра…
в його дома…
дон з Поль…
«лінії Керз…

16 серпн…
підписано …
кий догові…
кордон. В…
вздовж «лі…
рез Гродн…
Брест-Литов…
—Устилуг …
бешива — …
хід від Рава…
ніше Перем…

ЗМІНИ КОРДОНІВ УКРАЇНИ у 1917—1920 рр.

СУЧАСНИЙ КОРДОН УРСР
ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ
КОРДОНИ ГУБЕРНІЙ
КОРДОНИ УКРАЇНИ, ВИЗНАЧЕНІ ЗА БРЕСТСЬКОЮ УГОДОЮ
КОРДОН, ЗАПРОПОНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКОЮ ДЕЛЕГАЦІЄЮ НА ПЕРЕГОВОРАХ З РАДЯНСЬКОЮ РОСІЄЮ ВЛІТКУ 1918р.
ДЕМАРКАЦІЙНА ЛІНІЯ, ВИЗНАЧЕНА НА ПЕРЕГОВОРАХ У ТРАВНІ 1918р.
ЦИФРАМИ НА КАРТІ ПОЗНАЧЕНІ:
1 КРУГОВИЧІ
2 ЛОКТИШІ
3 ПОГОСТ
4 РІПІВКА
5 НИЖНІЙ КИСЛИЯ
ПРИМІТКА: АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПОДІЛ ПОДАНО НА 1900р.

1:5 000 000

ФОРМУВАННЯ КОРДОНІВ УРСР 1921—1940 рр.

приблизна лінія кордону, запропонована у проекті ВУЦВК за 1924р.
території, приєднані до УРСР за постановою ЦВК СРСР від 16.10.1925
території, що відійшли від УРСР за постановою ЦВК СРСР від 16.10.1925р.
державний кордон СРСР до 04.12.1939р.
територія західноукраїнських земель, приєднаних до УРСР 04.12.1939р.
територія МАРСР після завершення територіального розмежування на 1926р.
кордони МАРСР до 02.08.1940р.
державний кордон СРСР на 07.08.1940р.
07.08.1940 дата заснування області
ПРИМІТКА: адміністративно територіальний поділ подано на 10.01.1939р.

* Лінію …
щею та Рад…
запропонува…
донних спра…
зон, як «най…
часів радян…
ни у 1920 р…
Росії й Поль…

ГОЛОС України

ВНІ КОРДОНИ УКРАЇНИ: РІЯ І СУЧАСНІСТЬ

УНР у перего- сть на угоди з най- сусіда- ною він росій- відрод- ю лінії рай — став — Межи- Високо- ць Ли- — Ви- к за олами, 1918 була мщини ь.

ою та ла виз- а між . Для ну бу- ю на Д. Ма- рікінці ду ро- говори ядом них заційна еча — род-Сі- ильськ жа — . Лют- еччині, Скоро- ойових поряд- о схід-

рщини ну роз- но-виз- ня за- ь. У Льво- ахідно- еспуб- націю ення УНР і року. екла- він ня в ароду, ідеї днак у війни ля ук- к і не ну на- ь на укра- е на на Га- ні та

Північна Буковина опинилися в складі Польщі і Румунії, лише після другої світової війни було приєднано до України Закарпаття.

Історія розпорядилася так, що нове об'єднання українських земель відбувалося навколо Радянської України. Наявність певних, хоч і формальних, ознак національної державності, які мала УСРР (а з 1936 року — УРСР), економічні та етнографічні чинники спонукали партійно-державне керівництво провести територіальне розмежування між радянськими республіками. На спільному засіданні в Наркомнаці РСФРР 25 лютого 1919 року було укладено Договір про кордони. Представники України згодилися визнати територію республіки в межах дев'яти губерній колишньої Російської імперії, за винятком Суразького й Новозибківського повітів Чернігівської губернії, та Білгородського і Гайворонського Харківської, які відійшли до Російської Федерації. Під час засідання відбулося також попереднє обговорення питання про кордони між Україною та Литовсько-Білоруською республікою, Кримом і Донською областю. Затвердивши 10 березня 1919 року Договір про кордони, радянський уряд України мало опікувався тим, що поза межами республіки у прикордонній смузі РСФРР компактно проживали мільйони українців. Це викликало від них зливу листів, звернень, в яких вони просили й навіть вимагали приєднати їх до України. Під тиском цих обставин уряд України в 1924 році запропонував ЦВК Союзу РСР проект закону «Про зовнішні кордони УСРР», в якому з економічної точки зору, враховуючи дані перепису населення, було обгрунтовано необхідність повернення територій компактно заселених українцями. В результаті до України було приєднано землі, на яких мешкало 278 тисяч чоловік, а Російській Федерації передано територію з населенням близько 479 тисяч чоловік. Поза межами України на безпосередньо прилеглій до РСФРР території залишилось понад 2 мільйони українців. Вони були приречені на тотальну русифікацію. Архівні джерела свідчать, що в 1924/1925 навчальному році з 56033 школярів-українців у школах Курської губернії рідною мовою здобувало освіту лише 345 дітей, або 0,6 відсотка. На селі діяли лише три українські школи. У 1926/1927 навчальному році губно планував відкрити аж 43 школи I ступеня, в яких мали навчатися 5880 дітей, причому викладання українською мовою передбачалося лише на першому році навчання. Шкіл II ступеня мало відкритися три, хат-читалень — 22, лікнепів — 51 в розрахунку на 3700 чоловік.

У 1924 році на догоду своїм політичним амбіціям партійно-державне керівництво СРСР нав'язало Радянській Україні створення в її складі на Лівобережжі Дністра Молдавської Автономної Республіки. Схильне розглядати кордони між республіками не як державні, а лише адміністративні, сталінське керівництво легковажно підходило до розв'язання цих проблем. Створена з порушенням чинних у союзній практиці принципів для національно-державних утворень такого типу, Молдавська АСРР включала території з переважним українським населенням. За переписом 1926 року 48,5 відсотка її мешканців становили українці і лише 30,1 відсотка — молдавани. Тимчасові кордони між Україною і МАСРР були визначені 11 жовтня 1924 року на засіданні Раднаркому УСРР. Їх уточнення тривало аж до вересня 1926 року, коли ВУЦВК та РНК УСРР прийняли постанову «Про врегулювання кордонів Автономної Молдавської Соціалістичної Радянської Республіки». До складу МАСРР увійшло 11 районів Лівобережжя Дністра — Слободзейський, Тираспольський, Дубоссарський, Рибницький, Кам'янський, Крутянський (Кодимський), Бірзульський (Котовський), Балтський, Ананьївський та Красноокнянський.

Подальші зміни українсько-молдавського кордону припадають вже на початок 40-х років, коли після приєднання Бессарабії було утворено Молдавську РСР. Детальний його опис наведено в Указі Верховної Ради Союзу РСР від 4 листопада 1940 року «Про встановлення кордону між Українською РСР і Молдавською РСР». Відповідно до нього зі складу Аккерманської й Чернівецької областей України МРСР передавалися Єдинецький, Бричанський і частина Окницького районів, населення яких було переважно молдавським. Визначений Указом кордон між Україною й Молдавією досить точно враховував ареали етнічного розселення українців та молдаван.

Кінець 30-х — початок 40-х років позначилися розширенням територіальних меж України за рахунок приєднання західноукраїнських і північнобуковинських земель. Ці події, на нашу думку, мали неоднозначний характер. З одного боку, більшість українського народу сприйняла їх як закономірний процес возз'єднання історичних етнічних земель України, а з другого — як наслідок таємної змови двох диктаторів — Сталіна й Гітлера. Це возз'єднання обернулося для українців тисячами закатованих і розстріляних, сотнями тисяч депортованих до Сибіру. 28 вересня 1939 року був підписаний німецько-радянський договір про дружбу і кордон. Детальний опис кордонів було наведено в додаткових секретних протоколах. Він практично повністю задовольняв усі вимоги Сталіна. Гітлер погоджувався поступитися навіть такими стратегічно важливими для Німеччини нафтодобувними районами, як Дрогобич і Борислав. Розгадка цих хитросплетінь полягала в тому, що, на відміну від Сталіна, Гітлер, готуючись до війни проти СРСР, вважав цей кордон тимчасовим. Агресія фашистської Німеччини проти СРСР протверезила сталінське керівництво. 30 липня 1941 року між урядами СРСР та Польщі в Лондоні було підписано угоду про відновлення дипломатичних відносин та взаємодопомогу у війні. Її першим пунктом радянський уряд визнавав недійсним договір з Німеччиною щодо територіальних змін у Польщі. Разом з тим Сталін не мав наміру повертати Польщі західноукраїнські землі. Це ускладнювало польсько-радянські відносини упродовж майже всієї війни. Лише в лютому 1945 року на конференції в Ялті це питання було вирішено. США, Англія, Франція підтримали Радянський Союз в його домаганні, щоб кордон з Польщею проходив по «лінії Керзона» *.

16 серпня 1945 року було підписано радянсько-польський договір про державний кордон. Він мав проходити вздовж «лінії Керзона» через Гродно — Немирів — Брест-Литовськ — Дорогуськ — Устилуг — східніше Грубешіва — Крилов — на захід від Рава-Руської — східніше Перемишля до Карпат з відхиленням в окремих районах на користь Польщі. Так, останній було передано територію до річок Західний Буг і Солокія, що на південь від Крилова, із заглибленням на 30 кілометрів в компактну етнічну територію України. Від Білоруської РСР в районі Немирова і Ялівки було забрано й передано Польщі частину Біловезької Пущі. Таким чином, на польському боці залишалася Холмщина, етнічна українська земля, на якій мешкало понад 700 тисяч українців. У 1947 році внаслідок сумно відомої акції «Вісла» вони були насильницьки переміщені в західні райони Польщі. У 1944 році після відступу фашистських, угорських та німецьких військ до УРСР було приєднано закарпатські землі України.

У післявоєнний час зміна кордонів України головним чином пов'язана з передачею їй Криму. Щоб зрозуміти причини такого «щедрого дарунку» з боку Верховних Рад РРФСР та СРСР, необхідно звернутися до історії Криму радянської доби. Кримську АСРР в складі РСФРР було створено 18 жовтня 1921 року. Тоді на її території мешкало понад 720 тисяч чоловік 59 національностей. Серед них 51,5 відсотка росіян та українців, 25 — кримські татари, 6,8 — євреї, 5,9 — німці, 9,9 — представники інших національностей. Перед урядом нової республіки постало завдання відбудови зруйнованого в громадянській війні господарства. Але своїми силами Кримська АСРР цього зробити не змогла. Потрібні були значні капіталовкладення. РСФРР цього робити не квапилась. В пошуках джерел для поповнення свого державного бюджету Президія ЦВК Кримської АСРР, розглянувши 6 березня 1923 року питання про північні кордони, в односторонньому порядку прийняла рішення приєднати до Криму десять волостей Генічеського і Дніпровського повітів України. Не маючи змоги широко процитувати цей документ, ми все ж зупинимось на головних аргументах бажаного «приєднання», наведених у доповідній записці, направленій Комісією з адміністративно - економічного районування Криму до ВУЦВК у листопаді 1928 року. Перший аргумент — це те, що згадані повіти в минулому становили частину Таврійської губернії і, на думку авторів доповідної, були економічно тісно пов'язані з Кримом. Хоча в наступному реченні самі ж і спростовують це: «...и если в период голода (мається на увазі голод 1921—1923 років) недостаточно наблюдалось фактическое тяготение частей указанных уездов к Крыму, то при постоянной ликвидации голода это тяготение, как и в прошлом, будет сильнее и значительнее». Далі йшло посилання на необхідність стабільного джерела місцевого бюджету з метою підтримати репутацію Криму як Всеросійської здравниці (вочевидь, за рахунок хлібних повітів України та соляних промислів Генічеської затоки. — Авт.).

Наступний аргумент мав беззастережно влучити в десятку: «...малочисленность населения Крыма, — підкреслюється в доповідній, — представляет собой некоторое опасение в отношении призыва в армию». Ось так, підрив обороноздатності Радянського Союзу, не більше й не менше. Поряд з майже ультимативними вимогами автори доповідної доводили, що відторгнення цих територій від України для неї ж самої буде благо, адже тоді, за рахунок збільшення лінії кордону з Кримом, вона зможе одержувати більше імпортних товарів з півострова. Незважаючи на такі демарші, тодішнім кримським властям так і не вдалося одержати такі бажані для них українські території.

Значного удару економіці Криму завдали військові дії й німецька окупація в роки другої світової війни, а остаточне спустошення викликало виселення в 1944 році корінного населення півострова — кримських татар. Переконливу картину економічної руїни Криму в післявоєнний період дав доктор юридичних наук, професор В. Буткевич у низці статей, опублікованих наприкінці 1991 — на початку 1992 року в «Літературній Україні». Зазначимо лише, що на початок 1954 року посівні площі в Криму скоротилися на 70 тисяч гектарів. Порівняно з довоєнним часом знизилася врожайність баштанних культур, овочів, картоплі, тютюну. Більшість сільськогосподарської техніки була в занедбаному стані, невідремонтованою і не могла вийти в поле. Не вистачало 1100 тракторів. Плани сівби зернових не виконувалися. На 1 січня 1954 року Кримська область недоодержала понад 6 мільйонів карбованців податків. Надзвичайно занедбаною була побутова сфера. На весь півострів діяло лише 34 хлібних магазини. Не вистачало лікарень, дитячих ясел і садків, шкіл. Це незаперечно свідчило про те, що РРФСР не могла подати необхідної допомоги — матеріально-технічної й фінансової — Кримській області. За цих умов Верховною Радою РРФСР, Президією Верховної Ради СРСР та Верховною Радою УРСР і було прийнято рішення про передачу Кримської області Україні. Отакий дарунок від «щедрого українця» М. Хрущова рідній Україні з нагоди 300-річчя возз'єднання її з Росією. Хоча деякі сучасні політики прагнуть бачити «дарунок» таким, яким він став опісля. Тепер їм дуже хочеться повернути його.

Розпад СРСР і проголошення незалежності перетворили Україну в реальний суб'єкт міжнародного права. Її територіальні межі, що остаточно сформувалися за умов існування УРСР, згідно з міжнародним принципом правонаступництва перетворилися на кордони незалежної держави. Їх непорушність гарантується міжнародним правом, і зокрема Хельсінкською угодою. Спроба перегляду цих кордонів з боку будь-кого — загроза не лише стабільності державотворення незалежної України, але й усьому мирному процесові в Європі.

Василь БОЄЧКО,
Оксана ГАНЖА,
Борис ЗАХАРЧУК,
кандидати історичних наук, співробітники Інституту історії України АН України.

* Лінію кордону між Польщею та Радянською Україною запропонував міністр закордонних справ Англії лорд Керзон, як «найсправедливішу» за часів радянсько-польської війни у 1920 році для замирення Росії й Польщі.

УКРАЇНСЬКА БІРЖА НЕРУХОМОСТІ

Панове! Українська Біржа Нерухомості діє виключно у ваших інтересах!
В умовах інфляції ми пропонуємо вам єдиний вірний шлях збільшення прибутку — вкласти його у нерухомість.
14 квітня 1992 року в Києві ми проведемо перші відкриті торги, на яких буде представлено:

МІСТО КИЇВ
Квартири (за карбованці): 3-кімнатна квартира на Нивках, заг.пл. — 55,7 кв.м, стартова ціна — 2.500.000 крб.; 3-кімнатна квартира у Мінському р-ні, заг.пл. — 55,8 кв.м, стартова ціна — 1.500.000 крб.; 2-кімнатна квартира у Печерському р-ні, заг.пл. — 41 кв.м, стартова ціна — 1.000.000 крб.; 2-кімнатна квартира у Мінському р-ні, заг.пл. — 49,6 кв.м, стартова ціна — 800.000 крб.; 2-кімнатна квартира на Відрадному, заг.пл. — 44,3 кв.м, стартова ціна — 450.000 крб.; 2-кімнатна квартира у Ватутинському р-ні, заг.пл. — 50,1 кв.м, стартова ціна — 600.000 крб.; 2-кімнатна квартира у Ватутинському р-ні, заг.пл. 49кв.м, стартова ціна — 650.000 крб.; 2-кімнатна квартира у Дніпровському р-ні, заг.пл. — 44,7 кв.м, стартова ціна — 450.000 крб.; 2-кімнатна квартира на Відрадному, заг.пл. — 46,2 кв.м, стартова ціна — 450.000 крб.; 1-кімнатна квартира у Дніпровському р-ні, заг.пл. — 28,3 кв.м, стартова ціна — 300.000 крб.; 1-кімнатна квартира у Ватутинському р-ні, заг.пл. — 34,6 кв.м, стартова ціна — 400.000 крб.; 1-кімнатна квартира у Дніпровському р-ні, заг.пл. — 27 кв.м, стартова ціна — 300.000 крб.; 1-кімнатна квартира на Воскресінці, заг пл. — 28,9 кв.м, стартова ціна — 300.000 крб.
Квартири (долари США): 3-кімнатна квартира на Теремках-2, заг.пл. — 51,7 кв.м, 7.000 $; 3-кімнатна квартира на Куренівці, заг.пл. — 73 кв.м, 9.200 $; 2-кімнатна квартира у Мінському р-ні, заг.пл. — 46,6 кв.м, 5.000 $; 2-кімнатна квартира у Ватутинському р-ні, заг.пл. — 51,7 кв.м, 7.000 $; 2-кімнатна квартира на Березняках, заг.пл. — 41,6 кв.м, 7.000 $; 2-кімнатна квартира у Залізничному р-ні, заг.пл. — 45,1 кв.м, 5.000 $; 2-кімнатна квартира у Ватутинському р-ні, заг.пл. — 55,13 кв.м, 7.000 $; 2-кімнатна квартира у Шевченківському р-ні, заг.пл. — 41,1 кв.м, 4.300 $.
БУДИНКИ: у Києво-Святошинському р-ні, заг.пл. — 109 кв.м в комплексі з тепличним господарством, пл. 1 000 кв.м, 30.000 $ + 3.000.000 крб.

НЕРУХОМІСТЬ В ІНШИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ:
м.Одеса: 4-кімнатна квартира, житл. масив Таїрова, заг.пл.— 62,3 кв.м, 2.000.000 крб. або 14.000 $;
м.Чернігів: 2-кімнатна квартира у центрі, заг.пл.— 50,8 кв.м, 650.000 крб.;
м.Чортків, Тернопільщина: 1-кімнатна квартира в центрі, заг.пл. — 30,2 кв.м, 160.000 крб.;
Сумщина: будинок, заг.пл. — 41,6 кв.м, земельна ділянка — 0,03 га, 45.000 крб.;
м.Генічеськ, Херсонщина: будинок, заг.пл. — 80 кв.м, земельна ділянка — 0,03 га, 1.800.000 крб.;
Херсонщина: ставкове господарство з 4-х ставків площею 120 га з незалежним водопостачанням, комбікормовим складом, будиночком рибалки, інкубаційним цехом, електрогосподарством, 4.000.000 крб.;
Судакський р-н, Кримщина: земельна ділянка — 0,14 га під заміський будинок, 700 м від моря, 2.000.000 крб.

А ТАКОЖ:
20 гаражів у ГК "Лісний" м.Бровари, 110.000 — 150.000 крб.;
гараж металевий розбірний, 17.000 крб.

ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ:
автомобілі вітчизняного та імпортного виробництва, мікроавтобус, мотоцикли, мінітрактор.

ТОВАРИ ЛІСНОЇ ТА ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ:
1-кімнатний літній садовий будиночок, 35.000 крб.; 2-кімнатний літній садовий будиночок, 53.000 крб.; 2-кімнатний літній садовий будиночок, 120.000 крб.
МЕБЛІ вітчизняного та імпортного виробництва.

Робіть ваші заявки, панове!
Довідки по телефонах: 224-82-36, 224-55-81, 224-14-98, 224-75-68, факс (044) 224-43-20.
Нагадуємо, панове, що УБН "Кристина" пропонує конкурсну передплату на акції.
Заявки у письмовому вигляді надсилайте на адресу: 252030, Київ-30, вул.Володимирська,57.
Сьогодні вартість одного брокерського місця 250.000 крб. або 50.000 $! А завтра?
ЩАСТИ ВАМ, ПАНОВЕ!
ДЛЯ ВАС МИ ПРАЦЮЄМО БЕЗ ВИХІДНИХ.

НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО "ГАММА-ФІД"

вперше на ринку комп'ютерної техніку *реалізує*

ПЕОМ РС/АТ і РС/ХТ, конфігурація котрих забезпечується за домовленнями споживача.

Ми пропонуємо:

плати ОЗУ (RAM) — 1 Мб, 2 Мб, 4 Мб;
вінчестери — 20 Мб, 40 Мб, 52 Мб, 80 Мб;
монітори — HERCULES, EGA, mono VGA, VGA, Super VGA;
дисководи — 360 К, 1,2 Мб, 1,44 Мб;
клавіатуру — 101 кл., русифіковану.

Додатково, за вимогою замовника, можуть встановлюватися:

сопроцесори 8087 і 80287,
3-кнопкова миша,
модеми,
стриммер,
корпус "Tower".

Комп'ютери постачаються з принтерами:

Panasonic KX-P 1624 (24 pin), Epson LQ-1050 (24 pin), Hyundai HDP-920 або без принтерів.

Сервісний центр підприємства надає ефективне технічне обслуговування у гарантійний та післягарантійний періоди експлуатації.

Постачання техніки — по факту оплати.
Приїжджайте, вибирайте, замовляйте!

До ваших послуг:

новий салон-магазин по бульв. Леніна, 19 (їхати тролейбусом маршруту N 17 від площі Льва Толстого або тролейбусом маршруту N 22 від станції метро "Завод Більшовик" до зупинки "Площа Космонавтів", магазин "Учтехприлад").
Тел.: (044) 272-01-02 (факс), 272-23-02;
виставка-продаж по вул. Хрещатик, 2.
Тел. (044) 228-68-30, 228-34-36, 229-52-79.
Факс (044) 229-05-76;
сервісний центр по Контрактовій пл., 2-б.
Тел. (044) 416-41-95.

Адреса для листування: 254060, Київ-60, а/с 39.

СФС Sense
Тел.: 443-65-81, 442-97-14.

ПРОДАЕМ
1. Дизельные электростанции
2. Камеры КСО 386; КСО 282
3. Маслоочистительные станции ПСМ-2-4
4. Кабель КТБК

Телефон в Полтаве 2-00-55.

МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
та акціонерне товариство "УКРАЇНСЬКІ КОМП'ЮТЕРНІ МЕРЕЖІ"

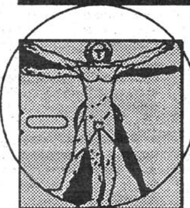

iNT

Чекає,
пропонує,
СТАТИ АКЦІОНЕРОМ НАШОГО ТОВАРИСТВА
Запрошує Вас
ПРИЙНЯТИ УЧАСТЬ У ФОРМУВАННІ ФЕНОМЕНУ "УКРАЇНА ІНФОРМАЦІЙНА"

СЬОГОДНІ МИ :
—підключимо Вас до Української комп'ютерної мережі УКРКОМ;
—забезпечимо вихід до всесвітніх та російських комп'ютерних мереж.

ВИ ЗМОЖЕТЕ :
—користуватися послугами електронної пошти (термін отримання листа - 2-4 години у будь-який пункт планети);
—стати свідком і прийняти участь у дискусіях, семінарах та конференціях, що ведуться у спеціалізованих медичних, університетських та інших мережах;
—користуватися інформацією з найвіддаленіших баз даних.

ДОВІДКИ ЗА ТЕЛЕФОНАМИ:
Київ: 290 74 31
Дніпропетровськ: 41 69 37
Харків: 22 58 61, 97 69 17
Донецьк: 55 75 17
Одеса: 24 11 76

S&Sdesign

МП "Подол-сервис"
реалізує за безготівковим розрахунком (можливий бартер)
дезодоранти "Ра" (1 шт. - 155 крб.),
професійні фени (вир-во Гонконгу; 1 шт. - 2000 крб.);
поміняє
автомобіль ВАЗ-2106 на 14 тонн цукру.
Тел.: (044) 293-48-46, 419-27-79.

ООО "Баркон" *проводить*
ВЕСНЯНУ ВИСТАВКУ-ПРОДАЖ.
За карбованці і недорого ви зможете придбати:
комп'ютери, телефони, телефакси, ксерокси, відеотехніку.
Придбаємо за безготівковим розрахунком
автомобілі; матеріали, що витрачаються до оргтехніки.
Тел.: (044) 441-95-06, 441-91-03, 228-39-54.
Адреса: просп.Перемоги,37, КПІ, корп.1.

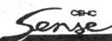

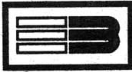

ECONOMBANK

АКЦІОНЕРНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ БАНК РОЗВИТКУ

СПОВІЩАЄ ПРО ВІЛЬНИЙ ПРОДАЖ АКЦІЙ

НА ЗАГАЛЬНУ СУМУ 149,5 МЛН. КАРБОВАНЦІВ

Акціонер має право на отримання дивідендів у валюті внеску або, по бажанню, у вільно конвертованій валюті.

АКЦІЯ

номінальна вартість
десять тисяч карбованців

Річний дивіденд за 1991 рік-28%

28%

Довідки за телефонами:
Київ: (044)477-95-73; 212-84-69; 228-97-64, Житомир: (0412)37-20-87, Рівне: (03600)2-12-53; 2-23-45, Красноармійськ: (06239) 2-07-26; 2-45-76.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ

«ПРОЕКС»

реализует по ценам ниже биржевых оптовые партии изделий из древесины и пиломатериалы:

— комплекты садовой мебели;
— плинтус, обналичник;
— доску необрезную толщиной **25 мм, 40 мм** и более **44 мм**;
— комплекты дощатки для плодоовощных ящиков, ящиков по перевозке мяса, птицы и хлебных лотков;
— ульи двухсекционные **на 24 рамки;**
— срубы дачных домов из калиброванных бревен хвойных пород размерами **от 4,5×4, 5×2,7 до 6,3×6, 3×2,7.**

Поставка оптовых партий изделий из древесины и пиломатериалов производится со складов в г. Днепропетровске, а доставка — вагонами МПС.

Наши реквизиты: г. Днепропетровск, 320070, пр. К. Маркса, 60, тел. 44-06-23, комната 529.

ИЩУ ЗАКАЗЧИКА:
ОБУХОВСКИЙ ЗАВОД ВЕНТИЛЯЦИОННЫХ ИЗДЕЛИЙ И КОНСТРУКЦИЙ

ПРЕДЛАГАЕТ:
ИЗ СВОЕГО МАТЕРИАЛА И МАТЕРИАЛА ЗАКАЗЧИКА
Ленту перфорированную В-25; 50 мм
Шайбу по ГОСТ 11371-70 диаметром 6, 8, 10 мм
Преформированный Г и П— образный профиль
Плитку металлическую штампованную для покрытия полов, размеры 210×110 мм
Клапан мусоропровода металлический
Клапаны обратные общего назначения серия 3.484-28
Клапаны перекидные искробезопасные ТУ34.13.10327-90
Клапаны обратные искробезопасные
Заслонки воздушные унифицированные серия 5.904-13 500÷2000
Приточные вентиляционные камеры типа 2ПК
Шумоглушители типа ГТК, ГТП, ГП
ИЗ МАТЕРИАЛА ЗАКАЗЧИКА:
Профильный лист для покрытия крыш и стен, ширина 545, длина 1÷6 м;
толщина металла 0,5÷0,8 мм
Фланцы штампованные диаметром 100÷315 мм

СПРАВКИ ПО ТЕЛЕФОНУ:
г. ОБУХОВ 5-72-07
телетайп — 132921 «ВЕТЕР»

ГОТОВЫ РАССМОТРЕТЬ:
Изготовление любых штампованных изделий из металла заказчика и на его оснастке.
На прессах холодной штамповки усилием от 25 до 500 тн
Справки по телефону: 5-71-96; 5-70-20

НАШ АДРЕС: 255400, г. ОБУХОВ, КИЕВСКОЙ ОБЛ.
ТЕЛЕТАЙП 132921 «ВЕТЕР»

АКЦИОНЕРНЫЙ БАНК «АНТЕК»,

созданный как акционерное общество открытого типа с целью банковского обслуживания государственных, общественных, кооперативных, акционерных предприятий и организаций, а также других юридических и физических лиц с уставным фондом в размере 21 миллиона рублей,

информирует о выпуске 105 акций на предъявителя

(95 простых именных на сумму 95 миллионов рублей и 10 простых на предъявителя на сумму 10 миллионов рублей)

Номинальная стоимость акции 200 тысяч рублей. Ее владелец получает право одного голоса на Общем собрании акционеров и получение дивидендов в соответствующем размере, утверждаемом по итогам года Общим собранием АНТЭКБАНКа.

Акционерным банком «АНТЭК» предусмотрен выпуск акций с указанием на них серии «АБ» и порядковых номеров: 0001—0105.

Залог успеха банка «АНТЭК» в авторитете его учредителей — Академии наук Украины, Киевского авиационного производственного объединения, Киевских заводов 410 и 20, Винницкого завода 421, Днепропетровского 409, Харьковского 420, заводов гражданской авиации, холдинговой компании «ЛОТ», торговой палаты «Польша—Украина» и других.

НВП "ЗОДІАК"

ПРОПОНУЄ

Панове комерсанти!

Інформаційно-комерційна система "ЗОДІАК" - це гарантія Вашого успіху!

Чи є у Вас комп'ютер IBM PC/XT/AT і HAYES-модем? Якщо ТАК, то Ви майже абонент нашої інформаційно-комерційної мережі.

Ви одержете:

- оперативну біржову інформацію з 15-ти бірж України та інших держав СНД;
- доступ до комерційних баз даних 39-ти регіональних центрів мережі на території від Бресту до Владивостока;
- можливість розміщення комерційної інформації і рекламу у мережі від Вас - Усім та від Усіх - Вам у день її надходження;
- адресні файли 40 тисяч організацій, підприємств, комерційних структур СНД у 35-ти галузях промисловості та інші нормативно-довідкові матеріали
- обмін інформацією через електронну пошту.

Якщо у Вас немає комп'ютера і модема, не журіться, ми їх Вам встановимо у найстисліші строки.

Тел. 446-73-86, факс 446-78-12.

Соціальний зріз

НАЦІОНАЛЬНИЙ ГЕРОЙ ХОРВАТІЇ

Наші співвітчизники — найманці в «гарячих точках» світу!

ТРУНУ з тілом Георгія Базана до Арциза доставили аж через два місяці після повідомлення про його загибель. У супровідних документах засвідчено, що вбито його в боях під містом Даруваром. Куля влучила просто в серце. А до цього в телеграмі, надісланій на ім'я Людмили Базан, дружини Георгія, сказано, що загинув він «за свободу й незалежність Хорватії як національний герой».

В Арцизі на місцевому цвинтарі з'явилася свіжа могила. До хреста прикріплена загорнута в целофан фотографія молодого симпатичного чоловіка. Сюди тепер часто приходить Людмила з двома синами, один з яких ще в дитсадку, а другий — п'ятикласник. Стоять на холодному вітрі з непокритими головами, а в очах не лише біль, а й безліч німих запитань. На які, мабуть, і відповіді ніколи не знайти.

Ще й тоді, як югославське інформагентство повідомило, що під час боїв у Хорватії загинув мешканець Одеської області Георгій Базан, який воював на боці хорватського президента, редакція газети «Одесский вестник» спробувала віднайти його сліди тут, на батьківщині. Однак пошуки нічого не дали — не рахувалося такої людини серед наших земляків. Спробували піти іншим шляхом — проаналізували у відділі віз та реєстрацій, хто з таким чи подібним прізвищем оформляв тут останнім часом документи для поїздки до Югославії. І з'ясували, що був серед них Георгій Базан з Арциза (з'ясувалося, просто прізвище агентство перекрутило). А на цей час і в Арцизі уже знали: так, то загинув Георгій.

Чому він взяв до рук зброю? Як могли зарахувати його, іноземця, до національної хорватської гвардії? За яких обставин Базан загинув? Куди поділися його особисті речі? Не на всі ці запитання, мабуть, можна дати сьогодні відповідь. Хоча дещо вже й з'ясувалося.

В останні роки Георгій не раз в колі рідних та знайомих скаржився, що в краї, де мешкає, не може заробити на нормальне життя для себе, для сім'ї. Тому невдовзі й подався, домовившись з якимось кооперативом, під Санкт-Петербург — будувати шляхи. Мабуть, там справді платили краще, бо повернувся через якийсь час до сім'ї таки при грошах: і на ремонт та облаштування квартири вистачило, й на придбання «Запорожця». В Арцизі на роботу вже не йшов — вирішив зайнятися «малим бізнесом», тобто туристично-комерційними поїздками за кордон. Обрав для цього Югославію. Перша поїздка сподобалася. Почав збиратися вдруге. Сказав дружині, щоб не хвилювалася, якщо затримається: була, мовляв, домовленість з одним господарем, що, можливо, якийсь місяць попрацює в нього. Своїм «Запорожцем» виїхав за кілька днів до того, як у нас припинили видавати візи на поїздку до Югославії, де розгорталася війна.

У єдиному листі, що його одержала звідти сім'я, Георгій Базан повідомляв, що таки так, затримується, бо влаштувався на непогану роботу. Обіцяв повернутися восени. Не повернувся. А натомість прийшла ота телеграма: «...як національний герой». А ще пізніше — труна. Та якийсь там мізер італійських лір. Доля не те що «Запорожця», особистих речей загиблого, а навіть його паспорта досі невідома. Хоча для сім'ї це теж не дрібниця — Людмила, працюючи посудомийкою, на свою зарплату ледь зводить кінці з кінцями. І чи одержуватимуть її діти пенсію у зв'язку з втратою годувальника — не знає. Бо ж загинув Георгій хтозна-де, у чужій країні. І не зрозуміти її ніколи — в ім'я чого.

Стало відомо: ще до того, як потрапив до хорватської гвардії, Базан встиг послужити поліцейським у Корпивниці. Може, саме поліція й була отим «господарем», про найняття до якого говорив та писав Георгій? А гвардія стала вже другим його «господарем»? Що спонукало його піти туди, де стріляли, вбивали? Солідна грошова винагорода? Мабуть, що так. Бо, відомо, хорвати таки непогано платили іноземним найманцям. Але ж знав, розумів, що то — війна, де й твоє власне життя може обірватися. Сподівався, що все обійдеться? Що повернеться до сім'ї з щільно наповненими доларами кишенями? Повернувся... Ощасливив... А якби й справді повернувся не в домовині? Що сказав би дітям, дружині, знайомим? Як пояснив би, звідки ті гроші, за які такі труди? Чи міг би, знаючи, що стріляв за гроші в людей, далі жити спокійно?

...Той же «Одесский вестник» повідомив, що має дані про участь у війні в Югославії не тільки Георгія Базана. Прохоплюється, бува, і в інших засобах масової інформації: серби та хорвати, мовляв, вербували громадян колишнього СРСР, які на той час опинилися в їхніх краях, для використання у боях із супротивниками. Більше того, є підозра, що охочих служити в армії тієї ж Хорватії, в поліції ПАР, в деяких інших країнах вербувальники шукають безпосередньо тут, у нас — в Одесі, в Україні. Обіцяючи, звичайно, не цинкові чи дерев'яні труни, а солідні доларові винагороди. За нашої соціально-економічної невлаштованості можна, мабуть, очікувати, що дехто й спокуситься. Як-от Георгій Базан. І з'явиться тоді посеред нас ще один соціальний прошарок людей — найманці, ладні за долари воювати будь-де і вбивати будь-кого... Лише від самої такої думки стає моторошно.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Спорт

ЧАС ЗМІНЕНО, АРБІТРІВ НАЗВАНО

ЯК ПРАВИЛО, матчі на Республіканському стадіоні столиці України починаються в будні о 18.30, а у вихідні — о 17.00. Але незабаром традицію буде порушено — лише на один поєдинок. Утім, ліпше все пояснить генеральний менеджер київського «Динамо» Михайло Ошемков.

— Завершальну зустріч півфінального турніру розіграшу Кубка європейських чемпіонів ми проведемо вдома проти празької «Спарти», і почнеться вона о... 21:00. Річ у тім, що ситуація в нашій підгрупі дуже загострилася, і на перше місце, яке дає право зіграти в фіналі цього престижного турніру на стадіоні «Уемблі» в Лондоні 20 травня, претендує одразу три клуби: іспанська «Барселона» та португальська «Бенфіка» (вони зустрічаються між собою в столиці Каталонії) і наш суперник — клуб із Праги. Отож, УЕФА вирішила: щоб не було ніяких підозр, провести ці матчі одночасно. Різниця в часі між Києвом і Барселоною — година. У нас це буде 21.00, в Іспанії — 20.00.

Тому звертаємося до прихильників футболу столиці України: не забудьте, що час початку матчу «Динамо» — «Спарта» змінено.

СУДДІВСЬКИЙ комітет УЕФА назвав прізвища арбітрів, які обслуговуватимуть матчі фінальної частини чемпіонату Європи, що влітку пройде у Швеції.

10.06. Швеція — Франція. **Олексій Спірін** (Росія, 1952 року народження, доцент МІФІ). 11.06. Югославія — Англія. **Джон Бланкенштайн** (Нідерланди, 1949, службовець муніципалітету). 12.06. Нідерланди — Шотландія. **Бу Карлссон** (Швеція, 1949, службовець банку). СНД — ФРН. **Жерар Біге** (Франція, 1946, службовець банку). 14.06. Франція — Англія. **Шандор Пухл** (Угорщина, 1955, комерсант). Швеція — Югославія. **Арон Шмідхубер** (ФРН, 1947, комерсант). 15.06. Нідерланди — СНД. **Жозе Роса душ Сантуш** (Португалія, 1945, службовець муніципалітету). Шотландія — ФРН. **Гі Гуталс** (Бельгія, 1952, прокурор). 17.06. Франція — Югославія. **Хуберт Форштінгер** (Австрія, 1946, комерсант). Швеція — Англія. **Петер Міккельсен** (Данія, 1960, викладач). До речі, ФІФА визнала Міккельсена найкращим арбітром світу 1991 року. 18.06. Нідерланди — ФРН. **П'єр-Луїджі Пайретто** (Італія, 1952, ветеринар). Шотландія — СНД. **Курт Ротлісбергер** (Швейцарія, 1951, викладач).

Півфінали і фінал судитимуть **Бруно Галлер** (Швейцарія, 1946, викладач), **Туліо Ланезе** (Італія, 1947, страховий агент) та **Еміліо Соріано Аладрен** (Іспанія, 1945, комерсант). Призначення на конкретні матчі відбудуться вже в процесі чемпіонату.

Атакує кандидат до національної збірної України Андрій Канчельскіс, який успішно виступає в англійському клубі «Манчестер Юнайтед».

Фото Миколи БОЧКА.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ВІЛЬНА БОРОТЬБА. Збірна України посіла друге місце на міжнародному турнірі категорії А в Будапешті. Наша команда поступилася лише одній з найсильніших у світі збірній Туреччини. Львів'янин Роман Мотрович став переможцем у ваговій категорії 74 кг.

До речі, головним тренером збірної України став відомий фахівець Георгій Бураков. Контракт із ним укладено до Олімпійських ігор 1996 року. Незабаром українські борці дебютуватимуть на чемпіонатах світу і Європи.

БОКС. Севастополець Костянтин Лойка виграв юнацькі змагання СНД і дістав право виступати на першості Європи. Однак через брак коштів до Англії здібний спортсмен так і не поїхав.

ФІГУРНЕ КАТАННЯ. На чемпіонаті світу серед професіоналів в Цинциннаті (США) чемпіон світу нинішнього року і переможець Олімпіади в Альбервілі одесит Віктор Петренко посів лише друге місце. А першим був чемпіон Олімпіади в Сараєво-84 американець Скотт Хамільтон.

У змаганні жінок перемогла дворазова олімпійська чемпіонка Катаріна Вітт з Німеччини.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61, 441-89-46
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 389.052.

Комбінат друку видавництва «Преса України», 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311064.

1 2 3 4 5 6 7 8 9